

Līst lietus, vēji pūš, un ezers liels

Foto - E. Gabranovs

Čempions. "Liarps" komandas pārstāvis Aldis Voits, spriežot par laika apstākļiem, neslēpa, ka viņu tie nebaida. Pusstundu pirms sacensību beigām, lūgts nokomentēt tiesneša teikto, ka šīs dienas lomi nebūs lieli, Aldis aicināja paturēt rokās viņa noķerto zivju maisiņu. "Vai būs kilograms?" viņš jautāja. Izrādījās, ka pieredzējušais makšķernieks, kuram pieder 14. Pasaules čempionāta zemledus makšķerēšanā 2. vietas tituls, noķēra 1,223 kg smagu lomu, tādējādi individuālajā vērtējumā viņš izcīnīja čempiona titulu.

Edgars Gabranovs

Sestdien Susāju pagasta Tepenīcas ezerā, spītējot brāzmainam vējam un nokrišņiem, Balvu novada čempionātā zemledus makšķerēšanā sacentās vairāk nekā pussimts sportistu. Sacensību galvenais tiesnesis Pēteris Vancāns prognozēja, ka lielākie lomi diez vai sasniegs pat kilogramu. Vai viņš nekļūdījās?

Stundu pirms čempionāta beigām tiesnesis sprieda, ka, visticamāk, makšķernieku lomi labākajā gadījumā būs puskilogramu smagi: "Kas nepieciešams veiksmei? Tepenīcas ezerā jāmakšķerē un jāspēlējās ar vissmalkākajiem rīkiem." Tāpat P. Vancāns atzina, ka pirms sacensību sākuma saņēmis vērtīgus padomus no pieredzējušās "Liarps" komandas, kā pareizāk un profesionālāk organizēt zemledus makšķerēšanas sacensības. "To ņemšu vērā," solīja pieredzējušais tiesnesis. Viņš atklāja, ka jau sešos rītā pavadījis brāļus Indriķi Intu, Ēriku un Jāni Circenus uz Latvijas slēpošanas čempionātu Priekulē: "Svētdien turp dosies vēl mūsu deviņi sportisti." Taujāts, kas mudina būt atbildīgam par tik daudziem sporta veidiem kā

slēpošana, skriešana, ritenbraukšana, pat zolīte, Pēteris atjokoja, ka daudzi viņam teikuši, ka par daudz uzņemas: "Ar zemledus makšķerēšanu *saslimu* 1975. gada nogalē, kad sāku strādāt par sporta metodiķi Šķilbēnu sovhozā. Pats startēju pirmajās sacensībās uz Peipusa ezera Krievijas pusē. Astoņu metru dziļums, bargs sals. Sasaldēju inventāru, kā arī pats nosalu. Secināju, ka man to nevajag. Šķiet, martā devāties uz sacensībām Alūksnē. "Nezvejošu," stingri sev nosolīju. Tomēr sirds *atkusa* un galarezultātā izvilku spaini ar plaužiem. Āķis nonāca un nu ir palicis *lūpā*."

Jāsecina, ka tiesneša prognoze par lomiem līdz vienam kilogramam gan piepildījās, gan nē, jo sieviešu grupā pietika ar vienu 0,01 gramu smagu zivteli, lai iegūtu čempiones titulu, turklāt šis rezultāts izpelnījās visskaļākās vīru grupas ovācijas. Interesanti, ka aptaujāto sportistu apspriestākais temats nebija makšķerēšana, bet ceļu stāvoklis. Vairākums vēlēja prezidentam, kurš martā apciemots mūspusi, šurp atbraukt mašīnā, nevis lidot ar helikopteru: "Lai redz, par ko maksājam nodokļus!"

*Turpinājums 8. lpp.

Nākamajā
adugunī

● Ar mīlumu sirdi un spainīti rokās
Ziemas priekus baudot

● Par mīlestību un Visumu
Mākslinieks Pēteris Džigurs
iepazīstina ar paveikto

Covid-19

(20. februāris)

Balvu novads – 1027
Alūksnes novads – 602
Gulbenes novads – 1109
Ludzas novads – 866
Rēzeknes novads – 1316
Madonas novads – 1039

Komandām nav laika atpūsties

25. februārī plkst. 17.30 attālināti "Zoom" platformā notiks ko-

Sportistiem labi rezultāti

12.-13. februārī Rēzeknes valstspilsētas 2022. gada atklātajā individuālajā čempionātā šahā junioru grupā 1. vietu izcīnīja tilženiētis Martijs Krakops. Savukārt II Latvijas kausa posmā svaru stieņa spiešanā guļus bez ekipējuma Igors Aleksejevs līdz 74 kg ar rezultātu 105 kg un Sergejs Sņegovs svara kategorijā līdz 93 kg ar rezultātu 145 kg ieguva 1. vietu.

Īsziņas

mandu pārstāvju sanāksme Balvu novada čempionātā basketbolā, bet nedēļas nogalē par iespēju kāpt uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena cīnīsies sportisti Balvu novada čempionātā telpu futbolā.

Iztulko dziesmu latgaliešu valodā

Folkloras kopas "Upīte" vadītājs Andris Slišāns informē, ka, atzīmējot Dzimtās valodas dienu, folkloras kopa "Upīte" iztulkojusi un iedziedājusi dzimtajā latgaliešu valodā vienu no kopas mīļākajām dziesmām – Edvina Zariņa un grupas "Dakota" dziesmu "Kurtizāņu ugunsurs": "Šī dziesma ir neatņemama folkloras kopas sastāvdaļa, kad kopā dodamies atceļā no koncertiem, kopā svinam svētkus vai vienkārši atpūšamies."

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

“Brauciet lēnām pār tiltu, draugi...”, šie visiem zināmās latviešu dziesmas vārdi varētu būt par himnu braucējiem, kuri pārvietojas pa Latvijas šausmīgajiem un ne tik šausmīgajiem ceļiem. Pēdējo dienu atkusnis un lietusgāzes pavērušas gaužām nepievilcīgu ainu. Autovadītāji brauc un šķendējas necenzētiem vārdiem, jo šis ir tas gadījums, kad bez piiii-piiii-piiii izteikt to, ko gribas pateikt, nemaz nevar. Sociālos portālus pārpludinājuši videosižeti un fotogrāfijas, tā teikt, no notikuma vietas. Un apzīmējums tam tiešām ir viens – ŠAUSMAS! Piekrītu kādam Latvijas iedzīvotājam, kurš reiz teica – nevajag mums nekādas robežzīmes, kad iebraucam Latvijā. To nevar nejust! Īpaši tagad, kad pavasaris jau klauvē pie durvīm. Bedre pie bedres – kur lielāka, kur mazāka, seklāka un ne tik sekla. Mēģināsi apbraukt vienu, iebrauksi otrā – vēl dziļākā. Vēl traģikomiskāku šo situāciju padara ceļu speciālisti, kuri steidz lielās, ar ūdeni pilnās peļķes aizbērt ar karsti kūpošu asfaltu... Bez komentāriem! Un šādos brīžos vienmēr gribas jautāt – kādēļ pie mums viss notiek tā? Varbūt to varētu pajautāt Valsts prezidentam Egilam Levitam, kurš 2.martā viesosies Balvos, lai piedalītos atceres dienas pasākumā Stompaku purvā? Tauta jau spriež, ka mūsu valsts augstākā amatpersona diezin vai izbūvējis šīs patīkamās sajūtas, kādas var saņemt, pārvietojoties ar automašīnām pa mūspuses ceļiem, jo, visticamāk, atlidos ar helikopteru. Bet tā gribētos, lai izbauda...

Protams, apgalvot, ka ceļu sakārtošanas jomā Latvijā nekas nav darīts, nevar, jo, braucot uz Rīgas pusi, jau varam sajūties kā Eiropā. Diemžēl pretējā virzienā situācija daudz, daudz bēdīgāka. Domājot par to, nāk prātā premjera Kariņa pavisam nesenā pagātnē teiktais: “Naudas ir tik daudz, kā nekad nav bijis!” Jautājums tikai – kam?

Latvijā

Aizvadītās nedēļas beigās Latvijā bijusi ceturta augstākā saslimstība ES. Aizvadītās nedēļas beigās saslimstības līmenis ar Covid-19 Latvijā ir bijis ceturtais augstākais Eiropas Savienībā (ES) un Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ), liecina Eiropas Slimību kontroles un profilakses centra (ECDC) apkopotie dati. Augstākais saslimstības līmenis ES/EEZ iepriekšējās divās nedēļās ir bijis Dānijā – 10543,3 saslimšanas gadījumi ar Covid-19 uz 100 000 iedzīvotāju. Trešajā vietā starp Lietuvu un Latviju ar vairāk nekā 8000 saslimšanas gadījumiem ir ierindojies Nīderlande. Savukārt 6000 gadījumu sliekšnis bez Baltijas valstīm tiek pārsniegts arī Slovēnijā un Islandā.

36 Saeimas deputāti prasīja Levitam apturēt ostu reformu. Pēc Zaļo un zemiņu savienības Saeimas deputātu iniciatīvas savākti 36 parlamentāriešu paraksti, lai Valsts prezidentam Egilam Levitam pieprasītu apturēt Saeimā pieņemto grozījumu publicēšanu uz diviem mēnešiem likumā par ostām, kā to paredz Satversmes 72.pants. Aicinājumā Valsts prezidentam norādīts, ka Latvijas ostas ir liela mūsu valsts vērtība, par tām ir jā rūpējās ar vislielāko rūpību un atbildību, tomēr aicinājuma autori secina, ka sasteigtas un nepārdomātas ostu pārvaldības reformas šo vērtību grauj un neliecina par valstiski atbildīgu rīcību.

Latvieši satraukušies. Latvijas iedzīvotāju vērtējumā, trīs būtiskākās problēmas pasaulē pašlaik ir ekonomiskā situācija, kas satrauc 16% iedzīvotāju, infekcijas slimību izplatība un bruņoti konflikti, par kuriem ir noraižējušies 14% aptaujāto, liecina Eurobarometra aptaujas par klimata pārmaiņām dati.

Kaspars Daugaviņš paziņo par karjeras beigām Latvijas izlasē. Līdz ar Pekinas olimpiskajām spēlēm praktiski noslēgusies vienas Latvijas hokeja paaudzes ēra. Viens no tās spilgtākajiem pārstāvjiem ir bijušais Latvijas valstsvienības kapteinis Kaspars Daugaviņš, kurš pēc zaudējuma dāņiem 33 gadu vecumā paziņoja par karjeras beigām izlasē. Viņš uzsver, ka izbaudījis katru dienu valstsvienībā, jo tieši spēlēšana Latvijas izlasē, nevis NHL, bijis Kaspara mūža sapnis. Tomēr viņš sapratis, ka kaujas divās frontēs ķermenis vairs nespēj izturēt. Ko no valstsvienības sagaidīt tuvākajos gados? Viegļāk noteikti nebūs, - pārliecināts ir Kaspars.

/No portāliem www.lsm.lv, www.delfi.lv, www.tvnet.lv/

Ekoskolu aktivitāte

Siltumu sniedz ne tikai apkure

Irēna Tušinska

17.februārī Latvijas Ekoskolās norisinājās Silto džemperu diena, kuras laikā mācību iestādēs telpās samazināja gaisa temperatūru, atbalstot cīņu ar klimata pārmaiņām. Viena no šādām skolām bija arī Balvu Valsts ģimnāzija (BVĢ). Šajā dienā skolēnus aicināja tērpties siltos džemperos un pārbaudīt savas zināšanas par dažādu mūsdienu procesu ietekmi uz vidi “Kahoot” spēlē.

Silto džemperu diena ir ikgadēja akcija, kuras mērķis ir izglītēt sabiedrību par klimata pārmaiņām un veicināt videi un klimatam draudzīgākus paradumus. Šajā dienā skolu telpās nedaudz samazina gaisa temperatūru, aicinot visus uzvilkt siltākus džemperus, tādējādi simboliskā veidā apliecinot atbalstu iniciatīvai. “Kampaņa aizsākās 2005.gadā, kad Flandrijas reģiona Ekoskolas, Kioto protokola iedvesmotas, rīkoja pirmo Silto džemperu dienu. Tās sākotnējā ideja bija atgādināt par klimata pārmaiņu mazināšanas mērķi, aicinot veikt vienkāršas ikdienas darbības, piemēram, samazināt apkures jau un uzvilkt siltāku džemperu, biežāk braukt ar velosipēdu, ēst vietējo pārtiku, izslēgt elektroierīces, kad tās nelietojam, un citas līdzīgas iniciatīvas. Šajā dienā Flandrijas teritorijā uzskatāmi izdevās samazināt radītos ogļskābās gāzes izmešus, kā arī veicināt skolēnu, uzņēmēju un varas iestāžu pārstāvju informētību par klimata pārmaiņu problemātiku,” par to, kā aizsākās šī vērtīgā tradīcija, stāsta BVĢ Ekopulciņa vadītāja, skolotāja Ieva Useniece.

Vēl nedēļu pirms akcijas BVĢ Ekopulciņa dalībnieki parūpējās, lai visi skolēni zinātu, kas gaidāms 17.februārī, kā arī to, kādam nolūkam tas domāts. “Skolā izlikām informatīvu paziņojumu ar attiecīgu noformējumu. Informējam par to arī vietnēs “Instagram” un “Facebook”, kā arī skolas mājaslapā,” stāsta I.Useniece. Savukārt Silto džemperu dienā ģimnāzisti skolā ieradās tērpušies siltos un smukos džemperos. Taču galvenais dienas notikums bija “Kahoot” spēle, kurā trīs katras klases pārstāvji cīnījās par balvu visam klases kolektīvam. Skolēni atbildēja uz visdažādākajiem jautājumiem par globālās sasilšanas iemesliem, piemēram: siltumnīcas efekts ir labs vai slikts? Kuri produkti pazudis globālās sasilšanas dēļ? Par cik procentiem samazināsies ledusskapja enerģijas patēriņš, ja

Foto - no personīgā arhīva

Akcijai gatavojās iepriekš. Lai visi būtu informēti, kas gaidāms 17.februārī, BVĢ Ekopulciņa dalībnieki skolas gaiteni izveidoja Silto džemperu dienai vēltu stūrīti.

regulāri atsaldēsi saldētavu? Kuri ir klimata veidotājfaktori? Pamatskolas klašu grupā vizuālākie izrādījās 8.a klases skolēni, bet vidusskolā – 11.b klase. Uzvarētāji saņēma balvas, kuru mērķis bija iespēja pavadīt laiku kopā ar klasesbiedriem, dzerot uzdāvināto tēju, kafiju, baudot veselīgus cepumus un mājās vārītu ievārijumu ar brūno cukuru. “Ievēlām elpu, izdzeram tēju, uzvelkam džemperu un... maziem soliņiem. Nav jāgaida īpaša diena, radi jaunus paradumus – apģērbies laikpatakiem piemēroti, izej dabā, izslēdz enerģijas patērētājus, kad tie nav vajadzīgi. Parādi savu rīcību klimatam labā!” aicina Ekopulciņa vadītāja Ieva Useniece.

11.b klases audzēkne Annija Apine ne vien ar prieku iesaistījās šajā akcijā, bet kopš 7.klases aktīvi darbojas arī skolas Ekopulciņā: “Sākot mācīties ģimnāzijā, šis pulciņš man bija kaut kas jauns un neparasts. Patīk tajā rīkotās akcijas, kā arī tas, ka te ir forša komanda un skolotāja, kura aicina kaut ko darīt planētai labā.” Savukārt ikdienā jaunieši palīdz planētai ar nelieliem, bet vērtīgiem ikdienas paradumiem, piemēram, plastmasas maisiņu vietā izmantojot papīra vai auduma, bet plastmasas ūdens pudeļu vietā – daudreiz izmantojamu termokrūzi.

Var sasniegt visus mērķus

Jaunietis no Medņevas uzvar vēstniecības rīkotajā viktorinā

Ingrīda Zinkovska

EMĪLS ŠMITS no Balvu novada Medņevas māsās 12.klasē Austrumlatvijas Tehnoloģiju vidusskolā Rēzeknē. Viņš saņēma godam nopelnīto balvu, izcīnot pirmo vietu viktorinā par ASV un tās attiecībām ar Latviju.

Viktorīnu organizēja Rīgas Biznesa skola (Riga Business School) un ASV vēstniecība Latvijā, lai godinātu 30 gadu jubileju kopš pilnvērtīgu diplomātisko attiecību atjaunošanas starp Latviju un ASV. Tajā piedalījās aptuveni 600 vidusskolu audzēkņi no dažādām Latvijas skolām. Balvas saņēma zināšanai no 1. līdz 5.vietai. Emīls par savu uzvaru teic, ka tas nemaz nebija grūti: “Nedaudz palasīju attiecīgu informāciju, noskatījos izglītojošu filmu, bet pārsvarā jau visu zināju. Uz vairākiem jautājumiem atbildes varēja loģiski izsecināt. Bija jāatbild uz dažādiem jautājumiem par ASV un Latvijas attiecībām, jāzina fakti par vēsturiskām personībām, trimdas latviešiem.”

Viktorinā izcīnīto balvu Emīls nevarēja saņemt, kad notika apbalvošana, jo neatradās Latvijā. Viņš ar citiem jauniešiem piedalījās Erasmus+ jauniešu apmaiņas projektā “Post Pandemic Mind”, kas norisinājās mazā Karību jūras salā Sintmartēnā. Trīs desmiti dalībnieku no Nīderlandes, Latvijas, Rumānijas un Sintmartēnas kopā pavadīja teju divas nedēļas, lai veicinātu uzprātni par psihiskās veselības problēmām, kas raksturīgas Covid-19 pandēmijas ietekmē. Jaunieši devās pārgājienos, pētīja salu, sacentās basketbolā un pludmales volejbolā, iepazinās ar nacionālajiem sporta veidiem. Saprata, cik svarīgas ir dažādas stresu mazināšanas aktivitātes, lai būtu fiziski un garīgi veseli.

Saņēma balvas. Viktorinā iegūtās balvas un 1000 eiro dāvanu karti Emīls saņēma no Rīgas Biznesa skolas bakalauro programmu direktora Claudio Riveras.

Foto - no personīgā arhīva

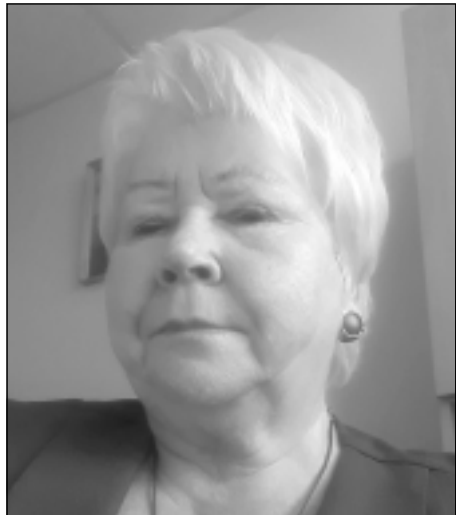
Jāpiebilst, ka pērn Emīls piedalījās pasaules ekonomikas olimpiādē, kur Latvijas valsts komanda izcīnīja 4.vietu, bet Emīls – TOP rezultātu finanšu pratībā. Tas viņam devis pārliecību, ka iespējams sasniegt visus mērķus, ja vien to sasniegšanai gatavojas – mācās, interesējas, piedalās. Tas ir labs paraugs citiem jauniešiem sekot Emīla piemēram.

Par labiem rezultātiem ASV vēstniecības un Rīgas Biznesa skolas rīkotajā viktorinā Emīls saņēma dažādus gadžetus un dāvanu karti 1000 eiro vērtībā. Šo naudu jauniešiem var izlietot, ja vēlas iegūt bakalaura grādu vai arī Rīgas Biznesa skolā piedāvātos dažādus sagatavošanas kursus vidusskolēniem matemātikā. “Tam arī plānoju izmantot šos līdzekļus,” saka E.Šmits.

Kā vērtējat augstāko amatpersonu prasmi izteikties un uzvesties sabiedrībā?

Viedokļi

Dažkārt amatpersonu uzvedības kultūra uzslavu nepelna

ANITA PĒTERSONE, pedagoģe, lietišķās etiķetes pasniedzēja

Runājot par valsts augstāko amatpersonu prasmi izteikties un uzvesties sabiedrībā, gribu atgādināt kādu dzīves patiesību – nekas tā cilvēku nepaceļ, kā laikā un vietā pateikti patiesi vārdi. Un otrādi – nekas cilvēku tā nesagrauj, kā vārdi, kas pateikti nepatiesi. Protams, augstām valsts amatpersonām jādomā, ko tās saka jebkurā vietā – vienalga, tas ir uz politiskās skatuves vai sadzīvē, kur šis statuss

nemainās. Manuprāt, par uzstāšanās prasmi, publisko runu, tajā skaitā arī žestu izmantošanu, uzslavu nepelna daļa mūsu Saeimas deputātu, kuriem nevajadzētu kautrēties iziet kursus kaut vai *online*. Tāpat arī novadu deputātiem varētu noorganizēt publiskās runas vai oratormākslas kursus, jo ne visi cilvēki piedzimst ar šo dotību. Taču, ja lāci cirkā var iemācīt braukt ar velosipēdu, tad arī ikviens cilvēks, kuram ir izglītība, var apgūt prasmes publiski uzstāties.

Ja runājam par ārējo tēlu, runas kvalitāti un publisko uzstāšanos, jums novadā ir lielisks piemērs – Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs. Sergejs Maksimovs mācās, apmeklē kursus, pilnveidojas, un kā novada pirmajai personai tas viņam nesagādā nekādu neērtības sajūtu. Man patīk, ka novada vadītājs savas runas, kas bieži vien ir emocionālas, ilustrē ar dažādiem vietējās dzīves piemēriem. Tas ir bezgala svarīgi, tā ir māka. Brīnišķīgi un emocionāli runā arī Viļakas Valsts ģimnāzijas direktore Sarmīte Šaicāne. Taču bez mākslas runāt svarīgs ir arī cilvēka ārējais tēls, jo tas rada pirmo iespaidu. Otrreiz dzīvē pirmo iespaidu radīt nevar – mēs nevaram aiztaisīt durvis un nākt iekšā otrreiz. Tātad jebkuram cilvēkam, kurš stājas auditorijas priekšā, jādomā par savu ārējo tēlu.

Atzišos, ka dažkārt, skatoties uz augstākajām valsts amatpersonām, jāpiedzīvo neērtības sajūta. Te atkal jārunā pie Saeimas deputātiem. Skatoties atklātās Saeimas sēdes, varēja redzēt, kāds ir kultūras līmenis cilvēkiem, kurus esam ievēlējuši. Dažs labs domā – jo skaļāk bļaus un netaktiskāk uzstāsies, jo labāk tiks sadzirdēts. Man personīgi šķiet, ka tie ir deputāti, kuri dzīvē nav bijuši novērtēti. Tas ir uzmanības trūkums gan bērnībā, gan varbūt arī tagad. Nesen sabiedrības kritiku par valsts himnas laikā nenoņemto cepuri Gunāra Astras pieminēja atklāšanā izpelnījās arī Valsts prezidents Egils Levits. Ja runājam par konkrēto situāciju ar prezidentu, mana pārlicība ir, ka viņš patiešām bija ārkārtīgi uztraucies par to netaktisko pūļa bļautišanos un zaudēja kontroli, kā rezultātā radās šis starpgadījums. Neviens citā dzīves situācijā nekas līdzīgs no prezidenta puses nav manīts. Mums jāatceras, ka katrs cilvēks var kļūdīties, arī prezidents, jo viņam arī ir emocijas, uztraukumi un pārdzīvojumi.

Nereti nākas sarkt arī par politiķu spārnottajiem teicieniem, un rodas iespaids, ka cilvēks nedomā, ko runā. Kas jāmaina, lai situāciju uzlabotu? Labs jautājums. Manuprāt, izglītībai būtu jābūt, bet diemžēl diploms vēl nenorāda uz cilvēka inteliģences līmeni. Varbūt

viņš ir profesionālis konkrētajā specialitātē, bet diemžēl reti kurā augstskolā māca lietišķo etiķeti. Man prieks par saviem skolēniem Viļakas Valsts ģimnāzijā, pie kuriem dodos reizi mēnesī. Viņiem ir ļoti liela interese un gandarījums, apgūstot lietišķo etiķeti. Viena no pēdējām tēmām bija par komplimentiem, kur bērniem bija jāgatavo patstāvīgais darbs. Mēģinājām noskaidrot, vai mēs vispār protam teikt komplimentus? Vai mēs tos sakām? Tas ir svarīgi, jo paceļ mūsu pašvērtību, stimulē darbu, rada prieku un pozitīvas emocijas. Ja runājam par etiķeti un saskarsmi, diemžēl daudzi vadītāji aizmirst pamatpatiesību un to, ka cilvēkam labie vārdi jāsaka publiski, lai visi dzird. Savukārt par sliktu un nepilnībām darbā jārunā individuāli. Diemžēl bieži vien sliktu sakām kolektīva priekšā, sapulcēs, nogremdējot cilvēku līdz pat zemei. Tā darīt nedrīkst, tas nav pareizi. Būtībā šī ir ļoti plaša tēma, par kuru jārunā un kura jāaktualizē. Manuprāt, būtu tikai lieliski, ja lietišķo stilu un etiķeti apgūtu ne vien skolēni, bet arī pašvaldību darbinieki, novadu un Saeimas deputāti, kuriem jābūtu piemērs. Vispārējās saskarsmes kultūras uzlabošanas labā tas nenāktu par skādi nevienam.

Ko gaidīt no cilvēkiem, kuru intereses atšķiras no tautas vēlmēm?

GEORGIJS LOGINS, bijušais Vecumu pagasta padomes priekšsēdētājs

Runājot pavisam atklāti, Latvijas augstākās amatpersonas – Ministru prezidents Krišjānis Kariņš un Valsts prezidents Egils Levits – nav pat īsti, manuprāt, latvieši. Kā zināms, K. Kariņam ir dubultpilsonība – bez Latvijas pilsonības viņš ir arī ASV pilsonis. Tur Ministru prezidents dzimis trimdas latviešu ģimenē, audzis un skolojies. Ar ļoti ciešām ārzemju saiknēm ir arī Valsts prezidents, kurš lielu daļu savas dzīves pavadīja un mācījās Vācijā. Rupji runājot, viņi Latvijas politikā šķiet kā ielikleņi, kuriem dots uzdevums būt par varasvīriem pār mūsu iedzīvotājiem. Ņemot to visu vērā un vēl daudz ko citu, ko mēs, esot šiem cilvēkiem pie varas, esam pieredzējuši, jāsecina, ka viņu intereses ir ļoti tālu no tām interesēm, kādas ir Latvijas tautai. Līdz ar to no šādām amatpersonām nav arī īpaši daudz ko gaidīt. Viņi nezina, kā un no kā ir dzīvojuši un dzīvo Latvijas tauta. Tagad tautas balsi jau reti kurš ieklausās. Pārsvārā tiek ņemtas vērā politisko partiju intereses, bet partijas jau nepārstāv

absolūti visu tautu. Jā, Latvijā ir pietiekami daudz cilvēku ar saimniecisku domāšanu, bet ne visi jau tiek laisti pie varas. Tikmēr tie cilvēki, kuri pie varas nonāk, ne vienmēr savu saimniecisko un pamatīgo domāšanu novirza cīņā par tautas labklājību. Šajā sakarā runājot par konkrētām personībām, noteikti var minēt Andri Šķēli. Viņš ir ļoti gudrs cilvēks, bet viņa domāšana, iespējams, tika novirzīta paša labumam. Varbūt to pašu var teikt arī par Lemberga kungu. Tā, lūk. Principā, ar to arī viss izskaidrojams.

Neapšaubāmi, ka, esot augstā valsts amatā, cilvēkam jāpiemīt ne tikai spējai pareizi un efektīvi komunicēt ar sabiedrību, bet arī daudzām citām kompetencēm. Tikmēr mūsu valsts augstākās amatpersonas, uzstājoties ar kādiem sabiedrībai svarīgiem paziņojumiem un ne tikai, nereti pat nemāk loģiski sakārtot savas domas un to visu saprotami pateikt. Taisnības labad gan jāpiebilst, ka tā ir ne tikai mūsu varasvīru problēma. Līdzīgi ir ar pašreizējo ASV Valsts prezidentu Džozefu Baideņu, kuram prasme izteikties arī manāmi pieklibo. Lai arī lielo kungu teikto televīzijā nemaz tik bieži nesanāk paskatīties, kopumā par viņu uzstāšanās reizēm tiešām mēdz būt kauns. Kā uzskatāms piemērs ir nesenie Latvijas augstāko valsts amatpersonu Jaungada apsveikumi. Ko tie mums parādīja? Viņu attieksmi pret tautu. Amatpersonu teiktajam šādos brīžos jānāk no sirds, bet tas tā diezin vai ir. Savukārt, ja man jautā, vai kādreizējo politiķu un viņu kompetenci komunicēt ar tautu var salīdzināt ar mūsdienu amatpersonām, atbildētu, ka salīdzināt jau var. Tomēr tas ir grūts un nepateicīgs darbs, jo agrāk bija pavisam citi laiki un, teiksim tā, citi pienākumi un arī tiesības. Tikmēr, vai varu izcelt kādu cilvēku, kurš patiešām būtu piemērots augstas

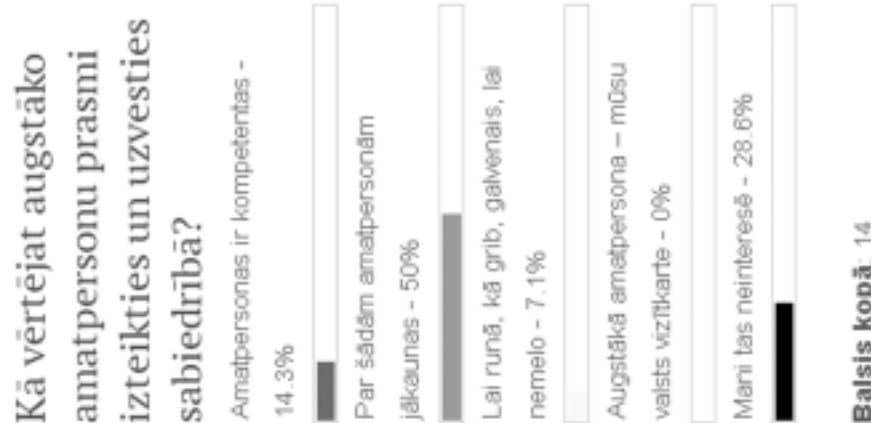
amatpersonas amatam ar visām nepieciešamajām profesionālajām prasmēm un iemaņām? Manuprāt, šādam raksturojumam varētu atbilst vēsturniece un kādreizējā Saeimas priekšsēdētāja Ilga Kreituse. Šķiet, viņa ir godīgs un taisnīgs cilvēks. Turklāt izsaka savas domas konkrēti un pēc katra vārda nelien kabatā. Man simpātizē arī bijušais Valsts prezidents Andris Bērziņš. Lai arī viņš kādā reizē varēja pateikt rupjāku vārdu, bet, palasot par to, kā viņš strādāja, vadija kolektīvu un rūpējās par saviem strādniekiem līdz prezidentūras gadiem, jāsaka tā – cepuri nost! Savukārt kopumā Latvijas augstākajām amatpersonām, vērtējot viņu prasmi izteikties un komunicēt ar sabiedrību, liktu četrinieku desmit ballu sistēmā. Ne vairāk.

Pirms Covid-19 pandēmijas Viļakā aktīvi darbojās pensionāru biedrība. Centāmiēs kaut ko izdarīt un caur biedrību regulāri rīkojām dažādus pasākumus. Bija atbalsts arī no domes. Savukārt Latgales reģionālā pensionāru

apvienība uz savām rīkotajām sapulcēm regulāri lūdza ierasties arī valdības, ministriju pārstāvjus. Kā jums šķiet, kas šādās reizēs bija vērojams? Kāds ministrs ieradās, bet, ja nevarēja, atbrauca viņa vietnieks vai cits ministrijas pārstāvis. Tā augstie varasvīri sapulcēs oficiālajā daļā pasēdēja pie prezidija galda un atbildēja uz jautājumiem. Savukārt, kad sākās pasākuma noslēdzošā daļa jeb brīdis, kad sanākušie izteica savas domas, vēlmes, priekšlikumus un, vienkārši runājot, dažādas sāpes, amatpersonas jau žigli bija aizbraukušas prom. Arī tas ir jautājums par amatpersonu attieksmi pret savu tautu. Rezultātā ir pašsaprotami, ka iedzīvotāji pret politiķiem un politiku kopumā palikuši vienaldzīgi. Starp lielajiem kungiem varas gaitēņos un vienkāršo tautu ir ļoti liela plaisa.

Viedokļus uzklusēja S. Karavoičika un A. Ločmelis

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

25 gadi bērnu preču biznesā

“Manējās – tās puķainajās kleitiņās...”

Tikko aizvadīta Valentīndiena jeb Visu milētāju diena, kad iegriežos SIA “Lenora M” veikalā “Mans Mazais” Balvos. Veikala vadītāja un uzņēmuma valdes locekle ELITA MELNE teic, ka jauni, smuki puiši savām meitenēm Valentīndienā nopirkuši lāčus. Raugi, pēc laika izveidosies jaunas ģimenes, kuras veikalā jau izvēlēsies lāčus vai citas mantas saviem mazulītiem. Laiks rit! Arī bērnu preču veikals un uzņēmums šogad atzīmē dibināšanas 25.gadadienu. Izturējies! Jo daudzi 90-tajos gados dibinātie uzņēmumi sen likvidēti.

Kā izdevies noturēties, izturēt konkurenci un pastāvēt, kad valsts ekonomiskajā dzīvē bijuši gan kāpumi, gan kritumi? To izjutuši arī iedzīvotāju maciņi!

Jā, ekonomiskā situācija valstī ietekmē gan iedzīvotāju pirktspēju, gan uzņēmējdarbību. Taču bērni ir neatkarotājama! Un vecākiem gribas dot saviem bērniem to labāko. Vēl jo vairāk tagad, kad skaistas un labas lietas ir pieejamas. Mainījies arī vecāku filozofija. Ja agrāk tika uzskatīts, ka pirkt bērniem skaistas drēbes neatmaksājās, jo viņi tik un tā izaugs, tagad bērnus cenšas ģērbt skaisti. Tādēļ mēs cenšamies, lai preču sortiments būtu pēc iespējas bagātāks. Cenšamies iegādāties jaunas lietas, kas parādās tirdzniecībā, lai varētu tās piedāvāt saviem pircējiem arī mazpilsētā. Mums pārdošanā ir zidaiņu lietas, rotaļlietas, bērnu apģērbi, apavi, dažādi sikumiņi. Tagad radušies bērnu preču veikali, ar kuriem konkurēt, protams, jebkurā uzņēmējdarbības nozarē ir ļoti grūti, - piedāvāt zemāku cenu par viņu cenām gandrīz nav iespējams, taču arī mēs domājam par cenu sabalansēšanu. Par labu izvēlei liecina arī citi faktori – preces kvalitāte, tas, ka apģērbs atšķiras un vairākas meitenes vienā pasākumā nebūs līdzīgās kleitiņās, gluži kā filmā “Limuzīns Jāņu nakts krāsā”, kur tēvs lepnis teic, ka “tās puķainajās kleitiņās – manējās”.

Manuprāt, nebijāt tirdzniecības darbinieku ģimene, kas šo arodu mantojusi no paaudzes paaudzē. Kāpēc izvēlējāties tieši šo jomu?

–90-to gadu sākumā reģistrējās daudz uzņēmumu, dibinājās zemnieku saimniecības. Daudziem bija vēlme radīt ko jaunu. Arī mums bija vēlšanās uzsākt kaut ko jaunu, ģimenei kopīgu. Joma tika meklēta. Protams, tāda, kurā mēs kaut ko saprastu, jo nesāksi tirgoties ar būvmateriāliem, ja par tiem neko nezini. Bet bērni jau ir visiem. Turklāt bērnu preču veikalu vēl nebija daudz. Mana mamma Māriete Poriete tolaik strādāja Silvijas Zilgmes aptiekā. Tur arī viņa iepazinās, kā tiek organizēts tirdzniecības process, krājās pieredze. Mamma pieredzēja individuālo uzņēmumu, kas vēlāk pārtapa par SIA – sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kā to prasija izmaiņas likumdošanā. Teju divdesmit darba gadus uzņēmumā nostrādāja arī Solvita Poriete, sākumā kā pārdevēja, pēc tam kādu laiku kā valdes priekšsēdētāja.

Kā uzņēmējdarbība ar bērnu precēm veidojās sākumā?

–Mums bija ļoti maza telpiņa Balvu tirgus otrajā stāvā. Vēlāk pārcēlāmies uz kiosku blakus luterāņu baznīcai, bet vēl pēc laika iegādājāmies dzīvokli, pielāgojām to tirdzniecībai, un veikals šeit atrodas joprojām. Gan pircēji, gan paši uzņēmējdarbības sākumu atceramies kā pārejas laiku. Vēl tagad vecāki cilvēki piemin, ka toreiz maziem bērniem neko nevarēja

nopirkt. Toreiz Latvijā vēl ļoti daudz ienāca baltkrievu preces, bērnu saģērbt varēja, bet skaisti tas nebija. Taču mēs trāpījām uzsākt biznesu laikā, kad bērnu preces kļuva aizvien pieejamākas, izvēle – plašāka. Uzsākot uzņēmējdarbību, mums jau bija atrasti piegādātāji, kas bērnu drēbītes šuva gan šeit uz vietas, Latvijā, gan iepirka vairumtirdzniecības bāzēs.

Ko var teikt par Latvijas produkciju?

–Latvijas uzņēmumi, no kuriem iepirkām precis, bija ļoti interesanti. Viņi darināja ļoti skaistas, gaumīgas un kvalitatīvas lietas. Salons “Māsiņas” Rīgā šuva ārkārtīgi skaistas bērnu kristību cepures, kristību drēbītes. Tas bija kaut kas jauns, ka arī Balvos varēja nopirkt tādas lietas. Un cilvēki to izmantoja. Internetu tolaik Latvijā vēl nepazina un nezina, kā tagad, kad jebkurā pasaules nostūrī vari nopirkt, ko vēlies. Mēs vēl joprojām tirgotu salonā “Māsiņas” šūtās drēbītes, ja šis salons pastāvētu. Taču jebko mūsdienās ražot nelielā apjomā nav izdevīgi. Tās visas skaistās lietas nevar padarīt par masu produkciju, līdz ar to, izgājušas noteiktu ciklu, tās beidz pastāvēt vai arī salons tās piedāvā kā individuālu pakalpojumu. Šodien pie mums bija ieradusies zeķu vairumtirdzniecības bāzes pārstāve, kura informēja, ka zeķu fabrika “Aurora Baltika” turpmāk it kā vairs neražos vienkrāsainās bērnu zeķubikses, kas bija pieprasītas. Arī mums tās bija ejošākas, kā mēdz teikt. Bāze iztirgo pēdējo šo zeķubikšu produkciju. Tas nozīmē, ka viena preču grupa beigusi pastāvēt, un tās vietā mums jāmeklē kaut kas cits.

Biznesā tas nav nekas jauns. Mēdz teikt, ka pastāvēs, kas pārvērtīsies?

–Jā, visam savs laiks! Mēs regulāri meklējam kaut ko jaunu un interesantu, ko piedāvāt pircējiem. Parādījās latviski runājošas mantas, cilvēki vēlējas tās iegādāties, protams, kamēr šīs lietas nonāk veikalā, zināms laiks paiet. Situācija ir tāda, ka kaut kas viens beidzas, bet pasaule atkal izdomā kaut ko jaunu vietā. Reizēm tas ir aizmirsts senais. Vecmamma kādreiz stāstīja, ka agrāk maziem bērniem deva marlitē iesietu ēdienu. Bērns turēja to rociņā un zišļāja. Man tas šķita tik novecojis, pilnībā izaudis no dzīves. Tad uzradās barošanas sietiņi, tikai mūsdienu izpildījumā. Lietas būtība ir precīzi sendienu marlītē. Silikona sietiņā ieliek kādu banānu vai bērnu cepumiņu, un mazulis, turot sietiņu aiz kātiņa, to zišļā, kad viņam nāk zobi, niez smaganas un gribas kaut ko grauzt. Sietiņš ir drošs, jo lielu gabalu ēdiena caur to mutē iedabūt nevar.

Kas tagad bērniem ir modē, - te domāju lielākus bērnus, ne gluži zidainišus?

–Veikalā piedāvājam apģērbu un apavus, sākot no mazulītiem, līdz lielākiem zēniem un meitenēm. Te var nopirkt apģērbus un apavus līdz gadiem 14-15. Meitenēm apavi pieejami līdz 37.izmēram, bet zēniem – līdz 40.-41.izmēram. Skaties, 6.klases skolēns mēra 40. vai 41.izmēra *botas*. Bērni tagad augumā apsteidz savus vecākus. Apģērbus tirgojam augumam līdz 1,64 metriem. Apģērbi ir dažādi – gan praktiski, gan skaisti, gan stilīgi. Visgrūtāk ir ar stilīgajiem, jo stils ik pa laikam mainās. Kas ir modē pieaugušajiem, tas arī bērniem. Meitenēm tagad modē ir kleitas ar kapuci. Ar pusaudžiem ir visgrūtāk, jo paši īsti nezina, ko viņi grib. Savukārt vecākiem ir svarīga preces kvalitāte. Ļoti labas drēbes nāk no Polijas, Turcijas, arī no Ķīnas apģērbiem var kaut ko izlasīt. Mazulītiem, kuri tikko mācās staigāt, svarīgi ir apaviņi ar stingro, saturošo potīti, ādas iekšējo zolīti.

Vai meitenēm mīlākā rotaļlieta joprojām ir lelle

Foto - no personīgā arhīva

Rada noskaņu. Lielie lāči un citas rotaļlietas ir tās, kas bērnu preču veikalā “Mans Mazais” rada mīļuma piesātinātu atmosfēru – par tām un citām, arī praktiskām lietām, gādā veikala vadītāja Elita Melne.

un zēniem – automašīna?

–Gan jā, gan nē. Ja tā ir lelle, tad tai jābūt modernai, kādas animācijas filmas varonei, līdzīgi ir arī ar automašīnām. Turklāt ir ļoti daudz modes mantu, kuras nāk un aiziet, - *spinēri, beibleidi, popiti*. Tagad modē ir tā saucamais Rubika kubiks. Tikai tagad tas nav četrkantains, bet gan kā ābols, kā banāns vai zvaigzne. Tās ir tā saucamās intelektuālās rotaļlietas. Nav tā, ka bērni prot tikai telefonu spēlīt. Atnāk bērns, viņš grib pārbaudīt, kā tas kubiks darbojas, vai kaut kur neķeras, un demonstrē tādas prasmes, ka es ar acīm nespēju izsekot līdzī, cik ātri viņš visu saliek. Cenšamies, lai nebūtu zemākā līmeņa – Ķīnas – prece, bet gan Spānijā un Itālijā ražotas rotaļlietas, kā arī citas bērnu mantas, piemēram, bērnu staiguliņi. Ja Ķīnā ražotajiem staigulišiem salikt savstarpēji savienojamās detaļas ir lielas mokas, tad itāļu staigulišiem tās saliekas precīzi. Tie ir droši un kvalitatīvi lietošanā. Nav grūti dabūt kvalitatīvas, dārgas lietas, bet vienlaikus jādomā, kāda ir mūsu iedzīvotāju pirktspēja, vai ir jēga cilvēkiem Balvos tādas lietas piedāvāt.

Kā tirdzniecību ar bērnu precēm ietekmēja Covid-19 pandēmija?

–Kā jau visus tirdzniecības uzņēmumus, kas uz laiku tika aizvērti. Bija divi aizvēšanas posmi. Šajā laikā centāmies cilvēkiem dot iespēju kaut ko iegādāties attālināti. Tas bija grūts un sarežģīts posms, un neteiktu, ka cilvēki to daudz izmantoja. Lai pārdotu vienu mantu, nācās patērēt desmit reizes vairāk laika – nākt uz veikalu, staigāt ar telefonu rokā, *vacapā* un videozvanos radīt pircējam mantas. Neteiktu, ka veikalā tas deva lielu finansiālu ieguvumu, vienīgi iespēju, lai process neapstājas, lai bērns dzimšanas dienā nepalik bez dāvanas, jo kā tu bērnu pievīlīsi?!

Ar starpniekiem nesadarbojas

“Tigris” un citi veikali

Pirms trim gadiem Balvos pircējiem durvis vēra bērnu preču veikals “Tigris”. Tā īpašnieki dzīvo un strādā ārzemēs, bet par veikala darba ikdienu pastāstīja pārdevēja.

Veikalā pārsvarā tirgo bērnu rotaļlietas, gultiņas, manēžas, ratiņus, barošanas krēsliņus, vannas piederumus, piedāvā piepūst balonus ar hēliju. Tuvojās pavasaris un vasara, tādēļ pircējiem sāk piedāvāt arī bērnu velosipēdus. Iepirkties uz Balviem ļoti bieži brauc no citām pilsētām – Gulbenes, Rēzeknes,

Alūksnes, Valmieras. Kāpēc tāda interese? Gan tāpēc, ka veikalā ir pievilcīgas cenas, lai gan jaunās preces sakarā ar vispārējo cenu kāpumu, iespējams, kļūš dārgākas, gan tāpēc, ka viss, ko var iegādāties citviet, cilvēkiem vienmēr šķiet interesantāks. “Turklāt viss nāk *pa tiešo* no ražotāja. Mēs ar starpniekiem nesadarbojamies. Saimnieki paši brauc uz izstādēm Vācijā, atrod sadarbības partnerus. Trīs gadus veikals sadarbojas ar Ukrainas bērnu preču ražotājiem. Mums ir savs Ukrainas kurjers. No Ukrainas precis atved ar lielo mašīnu,” saka pārdevēja.

Bērnu preču ražošanu ietekmējusi arī pandēmija. Līdz šim “Tigris” lelles iepirka Polijā, bet sakarā ar vīrusu ražotne slēgta. Lelles tagad plānots iepirkt Spānijā. Pandēmijas laikā veikals arī cietis zaudējumus, jo divas reizes uz vairākiem mēnešiem bijis slēgts, taču gan ir, gan maksu par komunālajiem pakalpojumiem nācies maksāt. Ja ne šie izdevumi, veikala īpašnieki būtu atvēruši internetveikalu. Bet arī tas noteikti būš.

Bērnu preces Balvos var iegādāties ne tikai “Manā Mazajā” un “Tigris”, bet arī Danas Ceplītes veikalā “Nice”, kurai šogad augustā, darbojoties šajā biznesā, apritēs 10 gadi.

Foto - I.Zinkovska

Tiģerēns. Ja Tiģera gadā gribas nofotografēties ar tiģeri fonā, tad to var izdarīt, izmantojot veikala “Tigris” noformējumu, turklāt bezmaksas.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Jaunas nostādnes

Būs klusais gads, pēc tam mērķēs uz zaļajām investīcijām

Maruta Sprudzāne

Sācies jaunais darba cēliens. Valsts atbalsts lauksaimniecībai cels uzņēmēju konkurētspēju, turpinās attīstīt lauku saimniecības un pārtikas uzņēmumus, veicinās jaunu zinātnes atklājumu ieviešanu, tādējādi dažādojot lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu. Šogad lauksaimniecības atbalstam valsts plānojuši 8,7 miljonus eiro. Ieviests arī jauns atbalsta veids apakšpasākumā – atbalsts lauksaimniecības dzīvnieku gēnu bankas darbības nodrošināšanai. Tādas ir Zemkopības ministrijas nostādnes.

Kādās izjūtās dzīvo un kādas iespējas paveras mūspuses lauku uzņēmējiem, kā iesācies jaunais darba cēliens, turpinoties pandēmijas apstākļiem, vērojamos un atziņās laikraksts aicināja dalīties Latvijas Lauku konsultāciju centra Balvu biroja vadītāju IVARU LOGINU.

Kā jaunais darba cēliens iesācies pašiem Balvu biroja darbiniekiem?

-Strādājam gan attālināti, gan arī birojā uz vietas. Diemžēl darbinieku komanda nav pilnā sastāvā, līdz ar to pārējiem ir palielināta darba slodze. Šie mēneši aizrit sprāgi, rakstot projektus. Aizvadītā gada nogalē bija izsludināta pieteikšanās lielajam pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos". Tur ir vairāki atbalsta apakšpasākumi, kā atbalsts lauku saimniecībām, atbalsts pārstrādei un atbalsts arī ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībai. Šis beidzamais atbalsta variants gan attiecināms uz valsts un pašvaldību iestādēm, līdz ar to zemnieki interesējās par iespēju saņemt atbalstu pirmajos divos apakšpasākumu variantos. Rakstījām projektus 4.pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" 4.1. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās", 4.2. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē".

Šogad valsts paredzējusi ievērojamas subsīdijas lauku uzņēmējiem un pat zinātnēi. Lopkopjiem ciltsdarbam tās noteiktas 19,5 miljoni eiro (iepriekš 9 miljoni), valsts atbalsts lauksaimniecībai – 8,7 miljoni, būs arī valsts un ES atbalsts investīcijām. Kā to vērtētu?

-Jebkurš atbalsts, ko var saņemt, protams, iepriecina. Zemnieki intensīvi iegādājas jaunu tehniku, divos projektos bija paredzēta arī jauna būvniecība, plānojot graudu uzglabāšanas bunkurus ar iekārtām. Šis gads vēl skaitās kā pārejas laiks, bet jaunais plānošanas periods sāksies ar 2023. gadu. Tā kā ir pandēmijas laiks, bija izteikts priekšlikums pagarināt projektu iesniegšanas termiņu, Zemkopības ministrija to atbalstīja, un termiņš ir pagarināts līdz 24.februārim. Šogad projekta iesniegumus vasarā varēs iesniegt arī mazās lauku saimniecības un jaunie lauksaimnieki, bet rudenī būs atvērta vēl viena kārtā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos". Sagaidām, ka 2023. būs klusais gads, bet pēc tam atkal varēs iesniegt projektus, kas galvenokārt būs mērķēti uz zaļajām investīcijām.

Kāda ir vai varētu būt mūspuses lauku uzņēmēju attieksme pret 'zaļo kursu'?

-Domāju, dažāda. Saskārāties ar saimniecību, kas vēlējas uzbūvēt graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas kompleksu vairāk nekā miljona vērtībā, kur zaļajās investīcijās bija paredzēti aptuveni 160 tūkstoši. Sarēķināja, ka no pašas saimniecības nāksies dot ļoti lielu ieguldījumu, kas nav pa spēkam, un viņi pieņēma lēmumu no būvniecības atturēties. Acīmredzot šādu lielu kompleksu būvniecībai vienīgais ceļš ir veidot kopprojektu. Piena un gaļas lopkopība zināmā mērā jau darbojas zaļi, sevišķi gaļas nozare. Daudz vieglāk zaļās prasības ir izpildīt saimniecībām, kuras jau līdz šim ir bioloģiskie ražotāji.

Lauksaimniecība mūsu novadā joprojām ir un paliek galvenais saimnieciskās darbības virziens?

-Zinot lauku saimniecības un tajās izvērstās ražotnes, dominē augkopība ar graudkopību. Lopkopībā galvenās ir piena un gaļas nozares. Notiekot paaudžu maiņai, jāsecina, ka tuvākajā nākotnē jaunie saimnieki nez vai turpinās attīstīt piena lopkopību. Pēc pašreizējās informācijas noproto, ka

Biroja vadītājs Balvos. Uzturot saikni ar lauku uzņēmējiem un piedaloties dažādos semināros un mācībās, Ivars Logins ir pārliecināts, ka arī mazo saimniecību īpašniekiem paveras iespējas izvērst mērķtiecīgu nodarbošanos un gūt peļņu. Viņa plānos ir vasarā sarīkot Lauku dienas pasākumu ar dārza tehnikas demonstrējumu, lai pievērstu uzmanību nelielu platību apsaimniekošanas iespējai.

jaunie priekšroku dos graudkopībai vai gaļas lopu audzēšanai. Piena ražošana nākotnē patiešām var krasi samazināties, ja vien neradīsies jauni, uzņēmīgi fermu saimnieki, kuri izvērsīs nepiesieto govju turēšanu un slaukšanai izmantos robotus. Robotizācijai paveras nākotne, jo pašreiz viena no lielākajām problēmām piena lopkopībā ir atrast labus, strādāt gribošus slaucējus. Pašreizējie fermu saimnieki noveco, tiklīdz viņi beigs strādāt, jaunie saimnieki no šīs nozares atteiksies. Tāpēc turpmāk šajā jomā fermu būvniecībai un slaukšanas iekārtu nomaiņai būs vajadzīgas ļoti lielas investīcijas.

Vai mūspuses lauksaimniekiem ir iespēja paplašināties?

-Brīvu zemju īsti nav, bet vēl svarīgi, cik finansiāli spēcīgs ir pats lauksaimnieks. Zemes cena tikai pieaug, un iegādāties īpašumā jaunas platības lielākoties var atļauties tikai lielās lauku saimniecības. Mazajiem lauksaimniekiem jādodomā, kā iespējami gudrāk apsaimniekot savu zemi un kādas jaunas tehnoloģijas izmantot. Kā viena no iespējām – dārzena audzēšana. Bet nākamais solis ir kooperācija, jo tikai tad šai produkcijai ir lielāks apjoms un var atrast atbilstošu tirgu. Līdz šim mūspuse kooperēties neizdodas. Poļi, piemēram, to māk labi, ne velti viņi straujiem soļiem ir aizgājuši uz priekšu. Latviešiem raksturīgs viensētas sindroms. Turklāt jāsaprot, ka kooperatīva noteiktā iepirkuma cena var mainīties: kādu gadu tā var būt zemāka, nekā pārdodot dārzenus citur, bet pēc laika atkal otrādi. Taču kooperatīva biedriem jāprot novērtēt stabilitāti. Mūspuses mazajiem ražotājiem lielais tirgus ir tālu, tālu atrodas arī pilsētnieki, kuri paši brauktu uz laukiem pie ražotāja un izvēlētos preci. Taču vēl svarīga ir arī pašas ražotāja uzņēmība un spēja attīstīties. Mazajiem, protams, nav iespēju panākt vai konkurēt ar lielajām lauku saimniecībām, taču arī viņi var būt veiksminieki. Kā labu piemēru varu minēt Supes Upītē – Ilzes un Jura – prasmi ne tikai izaudzēt ķiplokus un ķirbjus, bet arī tos veiksmīgi pārdot, piesaistot tūristu interesi. Domāju, viņi vēl daudz labu ideju īsteno, apliecinot, ka arī nelielas lauku saimniecības var veiksmīgi ražot un pārdot.

Lauku attīstībai vajadzīgi arī kredīti. Mūsējie tos ņem?

-Bankas ir pretimnākošas saviem uzticamajiem klientiem ar labu kredītvēsturi. Ja kredītu ņem investīcijām, kuras īstenojot saņem valsts vai ES atbalstu ap 40-50%, tad nese-

atlikušos kredīta procentus saimniecībai nav īpašu problēmu. Arī ALTUM piedāvā aizdevumus zemniekiem, kuri nevar saņemt bankas palīdzību.

Vai lauksaimnieki ir apraduši ar pandēmijas laika raksturu, kad nenotiek semināri, mācības, tikšanās...

-Tiklīdz klātie vairs nebija iespējama, pārgājām uz attālinātajām mācībām "Zoom" platformā. Šādam veidam ir gan plusi, gan mīnusi. Pozitīvi tas, ka šādā veidā iegūt informāciju un mācīties var cilvēki no visas Latvijas. Otrs, ka nav jātērē laiks un jābrauc kaut kur projām no mājām, var pastrādāt savā saimniecībā. Taču cilvēkam jābūt pietiekoši zinošam un jāprot lietot datoru. Gados vecākajai paaudzei tas sagādā arī grūtības. Labi, ja mājās blakus ir kāds jaunāks cilvēks, kurš palīdz. Ir jāmācās un jāiet līdzī laimam. Runājot par pandēmijas laiku vispār, uzskatu, ka vairāk vajadzētu klausīties infektologu spriedumos, bet daudz mazāk tur jaukties politiķiem. Valsts iestādes var aizvērt durvis un darbinieki aiziet mājās, bet lauksaimniekam uz fermu jāiet, vai viņš vesels, vai slims. Cerams, ka turpmāk valstī ar ierobežojumiem ieviesīs skaidrību un arī vīrus pēc laika noklusīs.

Balvos ilgāku laiku nav notikuši 'zaļie' tirdziņi. Spriežot pēc iepriekšējā laika pieredzes, vai mūsu novada ražotāji prot pienācīgi izmantot vietējā tirgus iespējas?

-Visam pamatā ir paša cilvēka uzņēmība. Mūsu ražotāji kaut ko ražo, taču nav reģistrējušies PVD. Ja nav reģistrācijas, tad nevar parādīties arī tirdziņā. Acīmredzot šos cilvēkus kurpe nespiež. Viņi ražo un pārdod zināmam klientu lokam un iztiek bez tirgus. Tirdziņš notiek tikai reizi mēnesī. Daudz labāks variants, manuprāt, būtu, ja Balvos atvērtu veikaliņu, kur pārdotu laukos saražoto produkciju. Balvu centrā pie autoostas ir ļoti neglīta ēka, kādreizējā kulinārija un zivju veikals. Ja pašvaldība spētu sarunāt un atpirkt šo ēku, pēc tam to ar kāda kopprojekta atbalstu sakārtotu, tad tur varētu būt gan tūrisma informācijas centrs, gan pārdot Balvos raksturojošus suvenīrus, gan arī lauksaimnieku bioloģiskos ražojumus. Esam bijuši pieredzes braucienos un šādus veikaliņus redzējuši Austrijā. Konkrētā vieta Balvos atrodas pašā centrā un ilgstošās nesakārtotības dēļ ir ļoti uzkrītoša. Būtu labi to beidzot sakārtot.

Jauns interešu pulciņš

Vislabākie kadri izdodas nejauši

Irēna Tušinska

Balvu novada Bērnu un jauniešu centrā (BNBJC) šajā mācību gadā darbu uzsāka jauns interešu izglītības pulciņš, kurā skolēni apgūst fotomākslu, uzlabojot savas fotografēšanas iemaņas. Pulciņa vadītāja AGNESE PUĻČA dalās ar šī mākslas veida noslēpumiem, palīdzot skolēniem ieraudzīt labākos kadrus un tos prasīgi iemūžināt fotogrāfijās.

Fotosalonu vaļā nevērs

Agnesei pašai fotografēšana ir sirdslieta, tāpēc viņa nolēma dalīties savā pieredzē ar bērniem un jauniešiem. "Ar fotografēšanu aizrāvos pirms dažiem gadiem. Arī pati mācos darot, vadoties pēc savām izjūtām. Protams, informāciju sameklēju arī internetā. Bet speciāli nekur mācījusies neesmu. Vairumu zināšanu apgūstu pašmācības ceļā. To daru sava prieka pēc," stāsta pulciņa vadītāja. Agnese neslēpj, ka visbiežāk fotografē dabu, jo to bildēt esot vienkāršāk nekā cilvēkus un notikumus: "Ja izej ārā un redzi skaistu ziemas skatu, to būtu diezgan nereāli nobildēt neglīti." Taču kāre iemūžināt dzīves burvīgākos mirkļus sākās ar saulrietiem, kuri aizvien biežāk parādījās Agneses viedtālrunī. Sapratusi, ka bez saulrietiem daba var piedāvāt daudz ko citu, viņa sāka fotografēt visdažādākās ainavas. Agneses fotogrāfijas reizēm skatāmas arī Balvu novada mājaslapā un guvušas pozitīvas atsauksmes.

"Protams, *atslēga* uz labu fotogrāfiju ir laba, profesionāla kamera. Taču viens no svarīgākajiem nosacījumiem ir redzēt kopainu, izveidot kompozīciju, saskatīt pareizo leņķi, nevis vienkārši kaut ko šķībi nobildēt," pārliecināta pulciņa vadītāja. Viņa piekrīt, ka labam fotogrāfam palīdz iedzimtas spējas redzēt kadru, taču to var arī iemācīties. "Kaut kādai estētikas izjūtai tomēr ir jābūt," viņa piebilst.

Ikdienā Agnese visbiežāk fotografē ar telefonu, kas vienmēr ir pie rokas. Turklāt jaunākajiem viedtālruniņiem ir kvalitatīvas kameras. Lai gan reizēm viņa dodas dabā ar nolūku atrast labus kadrus, visbiežāk tie gadās nejauši, pēkšņi kaut ko ieraugot ikdienas skrējienā. Agnese stāsta, ka ik pēc laika dažas fotogrāfijas izgatavo arī papīra formātā, lai ievietotu tās fotoalbumā.

Vadīt fotopulciņu jauniešu centrā Agnesi rosināja kolēģes. "Lai gan neesmu cilvēks, kurš izcili prot kaut ko iemācīt, nolēmu pamēģināt," apgalvo fotogrāfe. Viņa atklāj, ka zinības gūst gan interneta dzīlēs, gan pašas pieredzē: "Tomēr manas zināšanas nav profesionālas. Nevaru apgalvot, ka rīt vēršu vaļā fotosalonu un visiem mācīšu, kā fotografēt."

Sakarā ar epidemioloģiskajiem noteikumiem pulciņš pārsvarā notiek attālināti – skolēni mācās darot. "Lai tiktu pie skaistām fotogrāfijām, ir jāfotografē atkal un atkal, ir jāmeklē labākie leņķi, jāpārzina kompozīcijas pamati, apgaismojums un daudzas citas nianse," uzsver pulciņa vadītāja. Agnese aicina audzēkņus fotografēt *ar sirdi*, vienlaikus baudot dzīvi un notverot fotoaparātā tās skaistākos mirkļus.

Foto ļauj saskatīt skaisto apkārt

Fotopulciņa dalībniecei ESERALDAI TRIVOLEI visvairāk patīk fotografēt ainavas. "Taču mēdzu bildēt arī dažādus pasākumus. To daru tikai sava prieka pēc, hobijs līmenī. Vēlos attīstīt šo vaļasprieku un fotogrāfēt vēl vairāk," apgalvo jaunieta. Viņu iepriecina iespēja *noķert* labākos kadrus no pasākumiem, paturot tos mūžīgai atmiņai. "Nedaudz kautrējos fotografēt publikas priekšā, bet tas ir tikai sākums manai izaugsmei!" nešaubās jaunieta. Savu veikumu viņa neievieto sociālajos tīklos, kā arī neveido fotoalbumus. Taču, ja gadās fotografēt pasākumā, dažus foto viņa nosūta arī to organizatoriem.

Turpretim pulciņa dalībniece ANCE SALMANE mēdz izgatavot pašas uzņemtos foto un reizēm pielīmē tos pie istabas sienām. Daudzas no fotogrāfijām nonāk arī albumos. "Veidoju albumus, kuros apkopoju fotogrāfijas viena mana dzīves gada garumā. Vēlāk labprāt apskatos, ko tad es sadariju, kad man bija 16?! Protams, dalos ar bildēm arī sociālajos tīklos, precīzāk "Instagram" stāstu sadaļā (*story*). Tur publicēju foto, kas man ļoti patīk. Manuprāt, cilvēki, redzot skaistas fotogrāfijas, apzinās, cik pasaule mums apkārt ir brīnišķīga," pārliecināta Ance.

Tas, kā vairs nav. Skaistas atmiņas par nesenu demontēto Lāča dārza lapeni fotokadrā saglabājusi Agnese.

Ziemas burvība. Lai gan reizēm izdodas objektīvā notvert kādu brīnišķīgu ziemas mirkli, Esmeralda tos neievieto sociālajos tīklos citu vērtējumam, jo uzskata, ka bildes pagaidām nav pietiekami profesionālas. "Vēl mācos," paskaidro jaunieta.

Vēja zvani. Šādu brīnišķīgu kadru caur fotokameras objektīvu saskatījusi Ance.

Mežs ziemā. Esmeraldai ļoti patīk fotografēt dabu, ietērptu ziemas rotā. Kas gan var būt vēl skaistāks, kā mirdzošas sarmas klāti koki vai baltā segenē ietinušās egles?!

Kad ledus saplūst ar debesīm. Ance fotografētais aizsalušā ezera skats visefektīvāk izskatās krāsains, kad redzams, kā žilbinošais ledus zilums sacenšas ar bezgalīgo debesu zilgmi.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Latvieši pasaulē

Latvijas paviljonu uz Emirātiem aizved trīs konteineros

ROLANDU STREIČU Balvu novadā pazīst kā brīvdienu mājas "Vecozoli" saimnieku Susāju pagastā. Viņš vada biedrību "Adventure Club Žiguri", bet Rīgā kopā ar Jāni Miķelsonu – reklāmas ražošanas uzņēmumu "Yes, we can". Viņa uzņēmums kopā ar sadarbības partneriem uzvarēja konkursā – izgatavoja Latvijas paviljonu no kūdras un uzstādīja Dubajā, Arābu Emirātos, kur norisinās EXPO izstāde.

"Es lepojos ar rezultātu! Latvijas paviljona izveidē ir ieguldīts milzīgs darbs. Un ir prieks, ka šo vietu mūsu uzņēmēji izmanto kā platformu jaunu sadarbību veidošanai ar citu valstu biznesa partneriem. Pirmie eksporta līgumi šeit jau ir parakstīti! Kopā ar mūsu uzņēmējiem esam gatavi rādīt, stāstīt un pārsteigt pasauli ar Latvijā radītiem produktiem, kā arī mūsu zināšanām, tehnoloģijām un digitāliem risinājumiem," sociālajos tīklos rakstīja ekonomikas ministrs Jānis Vintenbergs.

Rolands Streičs atzīst, ka šajā nozarē viens no augstākajiem sasniegumiem ir tieši šī projekta realizācija, kas uzticēta valsts labākajiem speciālistiem. "Garš ceļš iets paviljona izveidē, arī stipra un profesionāla kolektīva nokomplektēšanā, tehnoloģisko procesu pilnveidē, jaunu materiālu apstrādes apgūvē, tāpēc liels paldies visai apmēram 50 cilvēku lielajai komandai," saka Rolands, piebilstot, ka darbs bija ļoti atbildīgs. Viņš secina, ka uzņēmuma trumpis ir inovāciju tehnoloģijas, ar kuru palīdzību pasaulei pastāstīt par Latviju: "Bija izsludināts konkurss, ka Latvijai vajadzīgs EXPO stends Dubajā. Mēs izveidojām trīs uzņēmumu apvienību, pieteicāmies, uzvarējām konkursā un gājām uz mērķi. Stenda dizainu un ideju izstrādāja arhitekts Didzis Jaunzems. Par interaktīvo daļu – datoriem, ekrāniem un citām tehnoloģijām atbildēja viedo tehnoloģiju uzņēmums "Solavi", bet mūsu pārziņā bija stenda tehniskā daļa – mēbeles, dekoratīvie elementi, ražošana un uzstādīšana Dubajā." Sākās ražošanas process, ļoti vajadzēja plānot laiku. "Izmantojam apmēram 240 kubikmetrus kūdras, ko nopirkām un kaltējām, tad veidojām tādas kā lielus ķieģeļus, tos līmējām kopā, veidojot liela izmēra klučus. Objektus no kūdras plātnēm un klučiem gatavojām uz vietas Latvijā, tas aizņēma apmēram divus

Latvijas paviljona būvnieki gandarīti, – atbildīgākais darba posms paveikts. Svarīgākais – stipra un profesionāla kolektīva izveide, komandas spēks, arī jaunākās tehnoloģijas, inovatīvu materiālu apguve un vēl daudzi pārvarēti izaicinājumi darbu procesā.

mēnešus. Ar trīs jūras konteineriem sūtījām uz Dubaju. Paviljona uzstādīšanā, kas ilga apmēram 20 dienas, piedalījies arī es. Darbus paveicām laikā," lepojas Rolands. Viņš piebilst, ka pēc izstādes beigām visu demontēs un kūdras sagataves sūtīs atpakaļ uz Latviju, jo tas ir valsts īpašums – ekoloģisks produkts, kuru var pārstrādāt un izmantot atkārtoti. Labi, ka bija ļoti stingra un savlaicīga darbu plānošana, jo gadījās arī misēklis – kuģis ar kūdras konteineriem nokļuva Suecas kanālā, kur uz sēkļa bija uzskrējis liels kuģis un ilgi kavēja satiksmi citam jūras transportam. Taču viss beidzās veiksmīgi, jo riski bija izvērtēti jau iepriekš.

Starptautiskā izstāde "EXPO 2020 Dubai" Apvienotajos Arābu Emirātos ilgs līdz šī gada 31.martam.

Pasapņot nav liegts! Rolands Streičs Balvu novadā ir brīvdienu mājas "Vecozoli" saimnieks. Viņš arī Dubajā, vērojot Arābu Emirātu debesskrāpjus, pēta Viļakas karti, iegrimstot pārdomās par to, cik dažāda ir pasaule.

Skolu dzīve

Iet līdzī laīkam un meklē jaunas iespējas

Balvu Profesionālajā un vispārīzglītojošajā vidusskolā viesojās 13.Saeīmas deputāte EVIJA PĀPULĒ.

Viņa pastāstīja, ka jau sarunās ar Balvu novada vadītāju Sergeju Maksimovu iezīmējās mērķis novadā izveidot labu izglītības stratēģiju: "Svarīgi zināt, kādi ir galvenie izaicinājumi izglītībā Balvu novadā – kāds ir skolu tīkls, finansējums un attīstības virzieni. Vai veidojas sadarbība ar uzņēmējiem, vai jaunieši pēc studijām vēlas atgriezties un strādāt savā pilsētā. Balvu Profesionālajā un vispārīzglītojošajā vidusskolā jau esmu viesojusies arī agrāk. Novērtēju skolas direktores Birutas Vizules darbu, jo viņa vienmēr meklē atbildes jaunām idejām, uzdodot konkrētus jautājumus. Iezīmējas tendence, ka četru gadu mācības jauniešiem nešķiet pievilcīgas. Pārūnājām jaunus grozījumus profesionālās izglītības likumā." Evija Papule uzsver, cik svarīgi ir veidot jaunas programmas mūžīzglītībā arī pieaugušajiem: "Lai tās atvērtu, jāzina, ko vēlas uzņēmēji, darba devēji Latgalē vai tuvākajos reģionos, arī Balvu novadā. Vairbūt nepieciešams apmācīt medmāsas, kurām būtu darbs vietējās slimnīcās? Vairbūt uzņēmēji meklē autoatslēdzniekus vai metinātājus, vairbūt trūkst pavāru? Runājām, kādi ir risinājumi un kur meklēt atbildes uz šiem

jautājumiem. Iespējams, jāskatās, kādas izglītības programmas skolai nepieciešamas vairāk – vispārējās vai profesionālās. Piemēram, kokapstrāde ir ļoti pieprasīta, tas nekas, ja tajā grupas ir mazskaitlīgas. Jāzina, vai jūspuses uzņēmējiem ir nepieciešami šie vai citi speciālisti, ko sagatavo skola. Pēc cik ilga laika – diviem, četriem gadiem vajadzēs šos speciālistus? Jāiet līdzī laīkam, meklējot jaunus virzienus. Uzņēmējiem jāsaprot, ka viņiem jāiegulda finanšu līdzekļi profesionālo programmu veidošanā, ja vēlas sev labus un zinošus speciālistus, tam vienmēr nav jābūt finansējumam no valsts institūcijām. Jāizstrādā konkrēta Balvu novada izglītības stratēģija. Speciālistiem jāveido darba grupas, jānāk kopā, jānosprauž mērķi un jāiezīmē rezultāti, ko vēlas sasniegt."

E.Papule tikās arī ar Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāju Inesi Circeni un vietnieci Intu Kaļvu, lai pārūnātu arī pedagogu nodrošinājumu skolās. Sarunās noskaidrojās, ka pašlaik Balvu novadā pedagogu vakances ir aizpildītas, bet par nākotni tomēr ir bažas. Labi, ka tiek meklēti resursi, uzrunājot vietējos cilvēkus, kuri dažādu iemeslu pēc aizgājuši no darba citās nozarēs. Jādoma, kā motivēt jauniešus apgūt pedagoga profesiju. Vairbūt tās varētu būt īpašas pašvaldības stipendijas? Izmaiņas noteikumos paredz, ka varēs vei-

Tikšanās Balvu Profesionālajā un vispārīzglītojošajā vidusskolā. Saeīmas deputāte Evija Papule ieklausījās skolas direktores Birutas Vizules, arī Izglītības pārvaldes vadības domās, kā novadā izveidot labu izglītības stratēģiju. Svētku torte ir skolas sveiciens Balvu pilsētai dzimšanas dienā – to veidoja skolēni vizuālās mākslas skolotājas Larīsas Bernes vadībā.

dot modulāro pieeju un pēc to apguves saņemt apliecību. Tas nozīmē, ka profesiju iespējams apgūt pakāpeniski, pa daļām. Ja cilvēkam nav iespēju mācīties ilgāku laika posmu, profesiju var *audzēt*, mācīties pakāpeniski. Izglītības dokuments būs arī tālākizglītības programmām. Izmaiņu ir daudz, un

ikviens ar tām var iepazīties internetā. "Gan izglītības pārvaldes cilvēki, gan skolu profesionāļi ir apņēmības pilni, arī gatavi inovācijām izveidot efektīvu izglītības stratēģiju balveniešu un reģiona interesēs. Nav šaubu, ka skolu cilvēki var!" uzskata Evija Papule.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Līst lietus, vēji pūš, un ezers liels

Mežrozītes. "Susāju pagasta pārvaldnieks Ilmārs Locāns, ieraugot, ka "Vaduguns" fotogrāfs bildē Ingridu un Rainoldu Zondakas, Sandru Dvinsku pie putras katla, pavēstīja: "Noteikti uzrakstiet, ka viņas ir Susāju pārvaldes meitenes." Savukārt gardās putras autores piebilda, ka viņas ir "Mežrožu" saimnieces.

Pozitīvi noskaņots. Daniels Rudzišs no Rekovas, taujāts, kā ķeras, atklāja, ka diezgan labi. "Lai visiem labi lomi!" vēlēja jaunais makšķernieks.

Labāk dabā nekā mājās. Rolands Slišāns (19 gadi) no Upītes neslēpa, ka sevi uzskata par svētdienas makšķernieku: "Labāk laiku pavadīt dabā."

Otrā vieta. Komanda "AGR Viļaka" izcīnīja sudraba medaļas. Makšķernieki, lūgti atklāt, ko nozīmē komandas nosaukums, pastāstīja, ka tas veidots no vārdu pirmajiem burtiem: Arnis Leitens, Guntars Janišs un Raivis Bondars.

Pirmā vieta. Komandu vērtējumā čempionu titulu izcīnīja trīs vīri, kuri sevi nosauca par "AVA": "Aldis Circens, Valdis Zīle un Aivars Dvinskis". "Kā vienmēr – pirmie," lepojās makšķernieki.

Tur ikšķi par savējiem! Evija Augustāne pastāstīja, ka atbraukusi paciemoties pie vīra vecākiem. "Kāpēc esmu šeit? Sacensībās startē puika," viņa paskaidroja. Rīdziniece, kura sevi sauc par latgalieti, spriežot par ceļu stāvokli, neslēpa, ka vietām tas ir drausmīgs: "Novēlu satiksmes ministram atbraukt līdz Viļakai!"

Varens loms. Tiesnesis Pēteris Vancāns, nosverot Aivara Dvinska (foto – vidū) no Susāju pagasta lomu, paziņoja: "1,202 kg." Pats makšķernieks jokoja, ka mājās pat sienas palīdz. A.Dvinskis ierindojās 2.vietā, bet trešajā – Arnis Leitens.

Kopā ar draugiem. Norberts Kokorevičs (18 gadi) no Borisovas sprieda, ka interesantāk ir laiku pavadīt kopā ar draugiem, neskatoties uz to, ka viņš pirmo reizi piedalās zemledus makšķerēšanas sacensībās.

Čempiones. Pirmo vietu izcīnīja Mārīte Bukovska, aiz sevis atstājot Agitu Zemīti, kura atklāja, ka tikai šoziem sākusī sēdēt uz ledus: "Šodien man loms izpalika."

Trešā vieta. Komanda "Liarps" – Valdis Prancāns, Ēriks Tučs un Aldis Voits – ierindojās trešajā vietā. Sagatavoja E.Gabranovs, foto – A.Kirsanovs

Re, kā!

“Dūmu detektori ir, bet kaimiņa dēļ izmantot nevaru!”

Uz laikraksta “Vaduguns” redakcijas autoatbildētāju piezvanīja sieviete, kura vēlētos apzinīgi pildīt noteikumus un savā mājoklī uzstādīt dūmu detektorus. Tomēr, kā viņa apgalvoja, to nevar izdarīt sava kaimiņa dēļ! “Ko lai iesāk?” jautā kundze.

“Reizēm jārāpo pa zemi!”

Proti, kāda mūspuses iedzīvotāja, kura dzīvo daudzdzīvokļu mājā Balvos, jau pirms diviem gadiem iegādājusies dūmu detektorus. Viņas dzīvoklis, kā pastāstīja kundze, ir arī apdrošināts. “Tomēr visu šo laiku – divus gadus – dūmu detektori nostāvējuši plauktā, jo no apakšējā stāvā esošā dzīvokļa uz manu, kad kaimiņš kurina plīti, nāk dūmi. Reizēm pat ir tā, ka no dūmu biežuma nevaru piecelties stāvus, man jārāpo pa zemi! Vēlos jautāt, - kāda nozīme būs manā dzīvoklī uzstādītajiem dūmu detektoriem, ja tie no kaimiņa dūmiem visu laiku kauks un traucēs gan mani, gan pārējos kaimiņus? Kā šādā gadījumā rīkoties? Kam lai lūdz padomu un vai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) var piemērot sodu, ka manā dzīvoklī iepriekš minēto iemeslu dēļ nav uzstādīti dūmu detektori?”

Var vērsties ar iesniegumu ugunsdzēsējos

VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas priekšiece AGRITA VĪTOLA skaidro, - dūmu detektors kā ierīce, kam jākonstatē sadūmojums un jāziņo par tā rašanos mājoklī, aprakstītajā gadījumā savu uzdevumu izpilda. “Arī iedzīvotāja, iegādājoties detektoru, apliecina vēlmi un gatavību ievērot ugunsdrošības prasības. Tomēr problēma ar sadūmojumu, kas nāk no kaimiņa dzīvokļa un šķietami provocē detektora darbību, ir jārisina. Sadūmojums, neatkarīgi no tā izcelšanās vietas, var apdraudēt iedzīvotāja veselību un pat dzīvību. Tāpat sadarbībā ar kaimiņu un, iespējams, namu apsaimniekotāju ir jānovērš dūmu rašanās iemesls. Vispirms jāsakārto apkure mājokļos! Dūmu detektori obligāti jāuzstāda īpaši šajā gadījumā – tie brīdinās par sadūmojumu un izglābs dzīvību! Aicinām arī pievērst uzmanību tam, ja dūmu detektors nostāvējis plauktā divus gadus, tad tādā gadījumā ierīcei jau varētu būt nepieciešama jauna baterija. Tāpat, ja konkrētā iedzīvotāja vēlas vērst uzmanību uz iespējamiem ugunsdrošības noteikumu pārkāpumiem, jāvērsas ar iesniegumu tuvākajā VUGD struktūrvienībā, lai VUGD amatpersona varētu veikt objekta ugunsdrošības pārbaudi,” dara zināmu VUGD pārstāve.

Daudzi prasību par detektoriem joprojām ignorē

Atgādinām, ka jau 2020. gada 1. janvārī stājās spēkā Ugunsdrošības noteikumu prasība, ka ikvienā dzīvoklī jābūt vismaz vienam dūmu detektoram, bet privātmājā – katrā stāvā. Privātmāja papildus jānodrošina arī ar ugunsdzēsības aparātu. Neraugoties uz šo prasību, VUGD apkopotā informācija par notikumiem pagājušā gada deviņos mēnešos (no janvāra līdz septembrim ieskaitot), kur bija iespējams iegūt ziņas par detektoriem, liecina, ka 50% gadījumu jeb 715 mājokļos, kur bija izcelies ugunsgrēks, dūmu detektori nebija uzstādīti (tajā

Foto - VUGD

skaitā 482 dzīvokļos, 184 individuālajās mājās, 36 dārza mājās, septiņās vasarnīcās un piecās cita veida būvēs). Savukārt 430 mājokļu ugunsgrēkus laikus pamanīja, jo bija nostrādājis dūmu detektors. Tādējādi mājokļa iemītniekiem bija iespēja novērst aizdegšanos tās sākuma stadijā vai atstāt piedūmotās telpas un izsaukt ugunsdzēsējus glābējus. “Pērkot jebkura ražotāja vai modeļa detektoru, noteikti jāpievērš uzmanība, lai uz tā korpusa būtu “CE” marķējums un informācija par detektora atbilstību Eiropas standartam EN 14604. Šāds apzīmējums apliecina konkrētā detektora atbilstību Eiropas Savienībā noteiktajām prasībām, kādas tiek izvirzītas

šāda tipa ierīcēm. Tāpat nepieciešams pārliecināties, lai ierīces lietošanas instrukcijas teksts būtu valsts valodā. No prakse noderīgām papildus funkcijām ieteicams detektora modelis ar foto-elektrisko darbības principu – ar korpusā iebūvētu spuldzīti, kas ieslēdzas vienlaikus ar brīdinošo skaņas signālu. Tas būs noderīgi kaut nelielas redzamības nodrošināšanai naktī gadījumā, ja aizdegšanās rezultātā būs sabojāta mājokļa elektroapgāisms,” informē VUGD.

Kas attiecas uz vērsanos tuvākajā VUGD struktūrvienībā, ja kāds iedzīvotājs vēlas vērst uzmanību uz iespējamiem ugunsdrošības noteikumu pārkāpumiem, VUGD Balvu daļas kontaktinformācija ir sekojoša: e-pasts - balvi@vugd.gov.lv, tālr.nr. - 64501688, 64501689. Viļakas postenis: e-pasts - vilaka@vugd.gov.lv, tālr.nr. - 64522991. Tilžas postenis: tālr.nr. - 64520181 (pēc VUGD interneta mājaslapā www.vugd.gov.lv publicētās informācijas).

Atbilstoši Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 55.pantam, par ugunsdrošības prasību neievērošanu fiziskai personai piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no 30 līdz 280 eiro, bet juridiskai personai – no 280 līdz 1400 eiro!

Informē ugunsdzēsēji

Deg neapsaimniekotas ēkas

Aizvadītās trīs diennaktīs, no 18.februāra pulksten 6.30 līdz 21.februāra pulksten 6.30, VUGD Latgales reģiona brigāde saņēma 19 izsaukumus – astoņus uz ugunsgrēku dzēšanu, deviņus uz glābšanas darbiem, bet divi izsaukumi bija maldinoši.

Tikmēr kopumā visā Latvijā aizvadītajās brīvdienās VUGD saņēma 156 izsaukumus – 36 uz ugunsgrēku dzēšanu, 97 uz glābšanas darbiem, bet 23 izsaukumi bija maldinoši. Uguns-

grēki neizpalika arī mūspusē. Pagājušajā sestdienā ugunsdzēsēji glābēji steidza uz Viksnas pagastu, kur dega divstāvu neapsaimniekota ēka 15 m² platībā un vēl viena neapsaimniekota ēka 5 m² platībā. Cietušo cilvēku nav.

Jāpiebilst, ka šogad visā Latvijā ugunsgrēkos gājuši bojā jau 11 cilvēki. Tikmēr no ūdenstilpēm izcelti septiņi noslikti. Mūspusē šogad ugunsgrēkos bojāgājušie vai no ūdenstilpēm izcelti noslikti cilvēki nav reģistrēti.

Informē policija

No 24.janvāra līdz 14.februārim Valsts policijas Balvu iecirknī reģistrēti četri ceļu satiksmes negadījumi bez cietušajiem. Trīs reizes policisti izbrauca uz ģimenes konfliktiem, reģistrēti arī seši sadzīves rakstura konflikti. Par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā sodītas sešas personas. Reģistrētas 13 zādzības.

Zog alkoholu

22.janvārī pulksten 18.53 veikalā Balvu novadā divi vīrieši no plaukta paņēma divas alkoholisko dzērienu pudeles un izgāja no veikala telpām, nesamaksājot par pirkumu. Uzsākts kriminālprocess.

Vēl viena pudele alkohola veikalā Balvos nozagta 27.janvārī pulksten 18.25. Savukārt 28.janvārī pulksten 10.03 Balvos no veikala nozagta degvīna pudele. Visos gadījumos uzsākti kriminālprocesi.

Nozog audio sistēmu

23.janvārī pulksten 20.10 Bērzkalnes pagastā, izsītot mājai loga stiklu, tajā iekļūts un no dzīvojamās istabas nozagta skaņas audio sistēma. Uzsākts kriminālprocess.

Bojā auto un nozog akumulatoru

No 23. uz 24.janvārī Viļakā automašīnai “Opel” izsīzta loga stikls, bojāta slēdzene un nozagts akumulators. Uzsākts kriminālprocess.

Zog no garāžas

27.janvārī pulksten 12.48 Lazdulejas pagastā no garāžas izdarīta mantu zādzība. Uzsākts kriminālprocess.

Ielej degvielu un nesamaksā

6.februārī pulksten 20.45 Balvos nenoskaidrota persona iepildīja automašīnā “Audi” dīzeļdegvielu un aizbrauca, nesamaksājot par to. Notiek pārbaude.

Divu automašīnu sadursme

7.februārī pulksten 8.30 Balvu novadā notika sadursme starp automašīnu “Renault Master”, ko vadīja 1951.gadā dzimis vīrietis, un automašīnu “Nissan X-Trail”, ko vadīja 1995.gadā dzimusi sieviete. Uzsākts administratīvais process.

Uzbrauc stāvošam auto

7.februārī pulksten 11.30 Balvos 1969.gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu “Toyota Previa”, uzbrauca stāvošam auto “Audi 80” un no notikuma vietas aizbrauca. Uzsākts administratīvais process.

Nozog numura zīmes

9.februārī Kubulu pagastā 1981.gadā dzimis vīrietis konstatēja, ka no viņam piederošās automašīnas “Volvo” nozagtas abas numura zīmes.

Jaunietis brauc bez tiesībām

12.februārī pulksten 5.52 Balvos 2004.gadā dzimis jaunietis vadīja automašīnu “Audi A6” bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām, kas nav iegūtas likumā noteiktajā kārtībā. Uzsākts administratīvais process.

Aktuāli

Pārbaudes var būt arī mūspusē

Valsts policija atgādina, ka ziemas periodā braukšana bez laika apstākļiem piemērotām riepām ir bīstama un, saskaņā ar Ceļu satiksmes likumu, par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kuram ir nepietiekams normatīvajos aktos noteiktais riepju protektora dziļums vai ir riepju bojājums, kas apdraud satiksmes drošību, piemēro brīdinājumu vai naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no 15 līdz 55 eiro. Valsts policija arī turpmāk aktīvi strādās, rīkojot profilaktiska rakstura pārbaudes, lai atklātu, pārtrauktu un novērstu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus. Nav izslēgts, ka šādas pārbaudes var notikt arī mūspusē.

Foto - Valsts policija

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Apsveicam!

Viņi zina, ka viens otram ir īstie!

12.februāra pēcpusdienā Tilžas evaņģēliski luteriskajā baznīcā 'Jā' vārdu viens otram teica un laulību gredzenus mija krišjānieši SINTIJA VELME un ELVIJS PUJĀTS. Jaunā pāra liecinieki viņu baltajā dienā bija Sintijas vecākais brālis Armands Velme un viņa dzīves draudzene Zeltīte Rubule.

Vai klasesbiedri var kļūt par sievu un vīru? Var! Sintija un Elvijs tam ir spilgts piemērs, jo viņu pirmā iepazīšanās notika tālajā 2003.gadā, kad Sintija atnāca mācīties uz Krišjāņu pamatskolu un Elvijs kļuva par viņas klasesbiedru. Skolas gados abu starpā valdīja draudzīgas attiecības, taču nopietnākas jūtas uzplauka, pēc daudziem gadiem atkal tiekoties Krišjāņos. "Elvijs strādā Krišjāņu pagastā par saimniecības pārziņi. Kādudien, nejauši satiekoties, abi sapratām, ka vienam pret otru parādījušās simpātijas. Tās kļuva vēl spēcīgākas, kad sāku filmēt un montēt video, kurā Elvijam piedāvāju nofilmēt viņa automašīnu un braucienu uz trasi treniņos. Kopš tās dienas mēs esam nešķirami. Divu domu vairs nebija, jo uzreiz sapratām, ka viens otram esam īstie – emocijas sīta augstu vilni, tas, ko sajūtām viens pret otru, vēl nebija pieredzēts," stāsta Sintija.

Sapratuši, ka viens otram ir istā otrā pusīte, Sintija un Elvijs sāka kalt kāzu plānus, taču sākotnējās ieceres negaidīti izjauca Covid izraisītā ārkārtas situācija Latvijā. 12.11.2021. paredzētās svinības nācās pārcelt uz 12.02.2022. ar norunu, ka šoreiz laulību ceremoniju neizjauks nekādi neparedzēti apstākļi. Vajadzības gadījumā jaunais pāris bija gatavs kļūt par sievu un vīru kaut vai četratā – kopā ar abu mīļajiem vedējiem. Taču, par laimi, viss notika tā, kā iecerēts, un pat vēl labāk. Sintija un Elvijs atklāj, ka kāzu diena paskrēja vēja spārniem – visas piedzīvotās emocijas un sajūtas nemaz nevar aprakstīt. Viņi ir pārliecināti, ka laulība, kas noslēgta baznīcā, ir Dieva svētība, un tai ir daudz lielāks spēks un svētība. Sintija pati ir mūziķe, un ikdienā bieži vien viņai nācies spēlēt kāzās, tāpēc savu kāzu organizēšana lielas pūles nesagādāja. "Daudzas kāzas jau ir nospēlētas, tādēļ zinu, kur, ko un kā vajag labāk darīt, bet, teikšu atklāti, pati sev nemaz lielas kāzas negribēju. Man bija svarīgi, lai

šajā dienā mums ar Elviju būtu blakus paši mīļākie un tuvākie cilvēki. Tā tas arī notika. Kāzu organizēšanas laikā sapratu, cik mums apkārt ir daudz foršu cilvēku. Tā mūsdienās ir vērtība," ir pārliecināta Sintija.

Jaunlaulātie stāsta, ka par kāzu ceļojumu vēl tikai domā, jo tagad ir daudz citu plānu, kurus vēlas īstenot jau kā kopīga ģimene. Daudz laika un enerģijas prasa arī daudzie ikdienas darbi – Sintija stādā skaistumkopšanas salonā "Malibu", vada sieviešu vokālo ansambli "Elija", darbojas kā mūziķe un pašnodarbināta persona un šobrīd vēl palīdz mammai veikalā "MAKS" Tilžā. Mēnesi viņai ir labi ja viena brīvdiena! Savukārt Elvijs turpina ierastās

darba gaitas Krišjāņu pagasta pārvaldē, kur viņš pilda saimniecības pārziņa pienākumus.

Jautāta par sajūtām, kādas pārņemšanas tagad, kad zeltnesi rotā laulību gredzens, Sintija atzīst, ka tās ir siltas un patīkamas – šķiet neticami, ka jau nomainīts uzvārds: "Tagad ar pārliecību varu teikt, ka dzīvē nekad neesmu juties tik droši, jo zinu – tur, kur ir mans vīrs Elvijs un mani bērni, ir manas mājas. Sirdi silda doma, ka vīrs ir mans cilvēks, mana nākotne. Nekad neesmu vēl juties tik droši, kā esot kopā ar viņu. Un saviem faniem gribu darīt zināmu, ka skatuves vārdu nemainīšu – būšu tā pati Sintija Velme."

Jaundzimušie

Skaistākā Valentīndienas dāvana saņemta. 14.februārī pulksten 16.28 piedzima meitenīte. Svars – 3,700kg, garums 53cm. Meitenītes mammai Dacei Cvetkovai no Alūksnes šis ir otrais bērniņš – jaundzimušo mājās gaida brālis Roberts, kuram martā paliks 7 gadi. Jaunā māmiņa stāsta, ka vēl pirms ultrasonogrāfijas pārbaudes, kurā uzzināja gaidāmā mazuļa dzimumu, viņai ar vīru Aleksandru bija iekšēja pārliecība, ka šoreiz būs meitiņa. Jo kā gan varētu būt savādāk, ja puika jau ir?! Un viņiem izrādījās taisnība – ultrasonogrāfijas pārbaudē daktere apliecināja, ka tā patiešām būs meitenīte. Pēc mazulītes nākšanas pasaulē vecāki viņai deva skaistu un skanīgu vārdu – Katrīna. Kā stāsta Dace, vēl gaidot pirmo bērniņu, vīrs noteicis, ja būs meita, sauksim viņu par Katrīnu. "Lai arī vārds jau bija padomā, tāpat nolēmām pāršķirstīt vārdadienu kalendāru ar domu, ja nu iepatiksies kāds cits vasaras vārds. Bet nekā – Katrīna jau bija aizķērusies sirsniņā, tādēļ meitu tā arī nosaucām," skaidro jaunā māmiņa. Dacei un Aleksandram prieks, ka meitiņa nākusi pasaulē īpašā datumā – Valentīndienā, kaut gan mediķu noliktais dzemdību datums bija 9.februāris. Kā izrādās, šis datums radu lokā ir īpašs, jo 14.februārī dzimuši četri radu bērni, turklāt arī Daces un Aleksandra dēls Roberts nācis pasaulē svētku dienā – Lieldienās. Jaunie vecāki stāsta, ka Roberts mazo māsiņu, kuru pagaidām paspējis aplūkot vien mammas sūtītajās fotogrāfijās, mājās gaida ar nepacietību. Viņš jau paziņojis, ka pamperus māšai nemainīs, bet ratus stumt gan gatavs ar prieku.

Vēl dzimuši:

31.janvārī pulksten 14.16 piedzima meitenīte. Svars - 4,060kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Amanda Ludviga dzīvo Alūksnes novada Alsviķu pagastā.

2.februārī pulksten 19.59 piedzima meitenīte. Svars - 3,445kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Elīna Zvirgzdiņa dzīvo Alūksnes novada Jaunannas pagastā.

2.februārī pulksten 21.07 piedzima meitenīte. Svars - 3,725kg, garums 59cm. Meitenītes mamma Ieva Pušpure dzīvo Balvu novada Rugāju pagastā.

4.februārī pulksten 9.41 piedzima puika. Svars - 3,350kg, garums 56cm. Puisēna mamma Krista Bleidere dzīvo Balvu novada Lazdukalna pagastā.

9.februārī pulksten 14.03 piedzima puika. Svars - 3,000kg, garums 55cm. Puisēna mamma Dace Zača dzīvo Balvu pagastā.

Lūgums palīdzēt

Laikraksta "Vaduguns" redakcijā griežas volonteris Mārtiņš Ziebergs, kurš ar internacionālā raidījuma "GAIDI MANI" ("ŽDI MEŅA") starpniecību palīdz tuviniekiem meklēt pazudušos piederīgos. Šoreiz pie volontiera griežas cilvēks, kurš lūdz Balvu novada iedzīvotāju palīdzību.

Ar lūgumu palīdzēt atrast radniekus griežas Olga Zubko. Viņa grib atrast radniekus: Natāliju Kurapatkinu (Ivana meitu) un viņas bērņus – dēlu Kurapatkinu Aleksandru un meitu Kurapatkinu

Svetlanu, dēlu Kurapatkinu Juriju. Visi viņi dzīvojuši Balvu novadā.

Ja Jums ir zināms, kur varētu atrasties meklējamie cilvēki vai arī viņi paši, lūgums rakstīt vai zvanīt volonterim Mārtiņam Ziebergam. Anonimitāte tiek garantēta.

Papildus informācija: e-pasts – martins.ziebergs@inbox.lv, mob. tālr. 29923833.

Informē "Sadales tīkli"

Pērn Latvijā samazinājies gūto elektrotraumu skaits

Ik gadu vairāki desmiti Latvijas iedzīvotāju gūst dažāda veida un smaguma pakāpes elektrotraumas – no viegliem apdegumiem līdz nopietniem audu un orgānu bojājumiem, kas atsevišķos gadījumos beigušies ar nāvi. 2020.gads iezīmēja pēdējo gadu antirekordu, elektrotraumu upuru skaitam valstī sasniedzot 85, liecina AS "Sadales tīkls" apkopotie dati. Situācija krasi mainījies pērn, kad visa gada laikā reģistrētas 56 elektrotraumas – par 34% mazāk nekā gadu iepriekš. Vienlaikus par vidēji 7% pieaugusi kopējā sabiedrības izpratne par elektrodrošību, rāda jaunākais "Sadales tīkla" Elektrodrošības indekss

2020. gads iezīmējās ne vien ar pēdējās desmitgades lielāko elektrotraumu skaitu, bet arī ar lielu bērnu elektrotraumu apjomu – no kopējā 85 traumu skaita bērni cieta 24 gadījumos. Savukārt pērn reģistrēts pēdējās desmitgades mazākais bērnu elektrotraumu skaits – pavisam cietuši 10 bērni jeb par 58% mazāk nekā gadu iepriekš. Pērn par 40% samazinājies arī letālo elektrotraumu skaits – no desmit 2020.gadā uz sešām 2021.gadā.

Pērn no elektrotraumām cietuši cilvēki visās vecuma grupās – traumu guvis gan piecus mēnešus vecs zīdāinis, gan 83 gadus vecs seniors. Pieaugušo vidū 78% gadījumos elektrotraumas guvuši vīrieši. Nelaiemes gadījumos bieži izraisījuši no sprieguma neatslēgtas sadzīves elektrotehnikas labošana, neuzmanīga iekšējā elektrotīkla ekspluatācija, neapdomīgi remontdarbi īpašumā un pārgalvīga, pavirša rīcība elektrības tuvumā. Tikmēr starp bērnu gūtajām elektrotraumām septiņos gadījumos no 10 cietuši bērni vecumā līdz deviņiem gadiem, pārējās traumas guvuši pusaudži. Letālas bērnu elektrotraumas pērn nav reģistrētas. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem ievērojami sarucis to elektrotraumu skaits, kuras mazi bērni gūst, ievietojot kontaktligzdās dažādus metāla un citu elektrību vadošu materiālu priekšmetus. Lielāko daļu bērnu gūto elektrotraumu izraisījuši pieskaršanās bojātām elektroietaisēm un elektroierīcēm (pagarinātājiem, kontaktdakšām, neizolētiem vadiem u.tml.).

Lai vērtētu vispārējo sabiedrības zināšanu līmeni par elektrodrošību, pēc "Sadales tīkla" iniciatīvas sadarbībā ar pētījumu centru SKDS jau otro gadu veikta aptauja Elektrodrošības indekss, kas ataino iedzīvotāju izpratni un zināšanas par elektrodrošību. Aptaujas dati rāda, ka sabiedrības izpratne svarīgākajos elektrodrošības jautājumos pērn, salīdzinot ar rezultātiem gadu iepriekš, pieaugusi par vidēji 7%.

"Esam patiešām gandarīti par to, ka Latvijā pērn ir jūtami sarucis gūto elektrotraumu skaits. Prieks arī par to, ka Elektrodrošības indekss uzrāda uzlabojumus sabiedrības izpratnē par elektrodrošību. Tomēr vēl arvien vairāki desmiti cilvēku,

neapdomīgi lietojot elektrību, ik gadu gūst nopietnu kaitējumu veselībai vai pat zaudē dzīvību. Gan traumu apstākļu analīze, gan arī socioloģiskās aptaujas mums palīdz identificēt lielākos robos cilvēku zināšanās un saprast biežākos elektrotraumu cēloņus, kas ir ļoti būtiski, plānojot ikgadējās uzņēmuma elektrodrošības aktivitātes. Pērn rudenī organizējām elektrodrošības kampaņu ar fokusu uz bērnu traumu mazināšanu, uzrunājot jaunos vecākus. Šogad turpināsim aktivitātes, paplašinot uzrunājamo mērķauditoriju grupas un fokusējoties uz vājākajiem posmiem iedzīvotāju zināšanās," norāda "Sadales tīkla" valdes priekšsēdētājs Sandis Jansons.

Kā rāda jaunākais "Sadales tīkla" Elektrodrošības indekss, nemainīgi augsts saglabājies iedzīvotāju kopējais pašvērtējums par zināšanām elektrodrošības jautājumos, proti, 87% aptaujāto uzskata, ka pilnībā vai drīzāk pārzina elektrodrošības principus. Tomēr elektrotraumu statistika un negadījumu apstākļi liecina, ka iedzīvotāju rīcība bieži neatbilst augstajam zināšanu pašvērtējumam. Vienlaikus jaunākā pētījuma rezultāti uzrāda uzlabojumus vairākos ar izpratni saistītos jautājumos. Piemēram, iedzīvotāji arvien biežāk apzinās drošības riskus, kas saistīti ar spriegumam pieslēgtu iekārtu labošanu un bojātu elektroierīču izmantošanu. Tāpat neliels uzlabojums vērojams zināšanās par dažādiem ar elektrodrošību saistītiem faktiem. Piemēram, 85% jeb par 3% vairāk aptaujāto, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, apzinās, ka regulāra elektrības drošības slēdžu atslēgšanās var liecināt par problēmām mājokļa iekšējā elektrotīklā.

Joprojām zemākie indeksa rādītāji skar tēmu par rīcību elektrotraumu gadījumos. Lielākais klupšanas akmens daudziem ir neziņa, kā rīkoties ar elektrību saistītā nelaiemes gadījumā: 52% atzīst, ka neprastu pareizi rīkoties situācijā, kad gūta elektrotrauma, savukārt 27% nav informēti par sekām, kādas cilvēka veselībai un dzīvībai var radīt saskare ar elektrību. "Sadales tīkla" speciālisti atgādina: ja gūta elektrotrauma iekšējās, vispirms nekavējoties jāpārtrauc elektrības padeve, atslēdzot elektrības drošības slēdžus vai atvienojot bojāto elektroierīci no kontaktligzdas. Neatslēdzot strāvas padevi un metoties glābt cietušo, traumu var gūt arī pats glābējs. Kad elektropadeve atslēgta, nekavējoties jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība, zvanot 113. Jāatceras, ka cilvēks pats ne vienmēr spēj novērtēt gūtās elektrotraumas nopietnību, tāpēc, ja ir saņemts strāvas trieciens, vislabāk ir konsultēties ar mediķiem. Ja cietušais ir bez samaņas, pirms mediķu ierašanās iespēju robežās jāsniedz pirmā palīdzība. Savukārt, ja elektrotrauma gūta no ārtelpās izvietotās infrastruktūras, nekādā gadījumā nedrīkst tuvuoties cietušajam un pieļaut citu personu tuvošanos notikuma vietai. Vienīgais veids, kā palīdzēt, ir zvanīt glābējiem pa tālruni 112, operatīvie dienesti darīs visu iespējamo, lai notikuma vietā pēc iespējas ātrāk atslēgtu spriegumu un sniegtu palīdzību cietušajam.

Der zināt

Februāra beigās VSAA sāks 20 eiro un 50 eiro atbalsta izmaksu

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) februāra beigās sāks izmaksāt atbalstu 50 eiro mēnesī par katru bērnu un atbalstu 20 eiro mēnesī pensiju un atbildību saņēmējiem par laikposmu no šī gada 1. janvāra līdz 30.aprīlim.

Pirmās atbalstu saņems ģimenes. VSAA ar 21.februāri sāk izmaksāt 100 eiro atbalstu par janvāri un februāri bērna kopšanas pabalsta un ģimenes valsts pabalsta saņēmējiem. Izmaksa turpināsies līdz 28.februārim, sākot ar jaunākajiem bērniem. Atbalsts ienāks saņēmēja kontā par katru bērnu atsevišķi. Piemēram, 100 eiro par divus gadus vecu bērnu vecāks saņems ātrāk, vēlāk citā dienā kontā ienāks 100 eiro par 12 gadus vecu bērnu. Pēc tam VSAA izmaksās 50 eiro martā un aprīlī kopā ar ikmēneša bērna kopšanas pabalstu vai ģimenes valsts pabalstu.

Maternitātes pabalsta saņēmējam, ja bērns piedzimis līdz 29. janvārim, kad stājās spēkā likums, 150 eiro par janvāri, februāri un martu VSAA izmaksās līdz 31.martam. Atbalstu par aprīli izmaksās līdz 30.aprīlim. Ja maternitātes pabalstu piešķir vēlāk un bērns būs piedzimis līdz 30.aprīlim, tad atbalstu izmaksās 45 dienu laikā pēc maternitātes pabalsta piešķiršanas.

Studentiem atbalstu izmaksās 45 dienu laikā pēc tam, kad VSAA saņemts iesniegums atbalsta piešķiršanai. Pirmās izmaksas sāksies martā – 150 eiro par janvāri, februāri un martu.

Pensionāriem atbalsta 20 eiro mēnesī izmaksā sāksies 24. februārī. Tomēr VSAA vērs uzmanību, ka ne visiem atbalsts būs februārī. Tie pensionāri, kuri pensiju saņem bankas vai PNS kontā, pirmos 40 eiro par janvāri un februāri saņems pakāpeniski, sākot no 24.februāra līdz 1.martam – tāpat visiem nebūs vienā dienā. Pēc tam sekos 20 eiro izmaksā martā un aprīlī kopā ar ikmēneša pensiju.

Savukārt, ja pensionāram *Latvijas pasts* pensiju piegādā dzīvesvietā, pastnieks martā kopā ar ikmēneša pensiju piegādās 60 eiro par janvāri, februāri un martu. Pēc tam vēl būs 20 eiro aprīlī kopā ar aprīļa pensijas izmaksu.

Iespēja

Aicina nevalstiskās organizācijas pieteikt idejas grūtībās nonākušo ļaužu atbalstam

Borisa un Ināras Teterevu fonds turpina atbalsta programmu uzņēmīgajiem un rosīgajiem "Pats savam SAIMES GALDAM". Piedalīties projektu konkursā ir aicinātas visu Latvijas reģionu bezpeļņas organizācijas, kas vēlas palīdzēt grūtībās nonākušiem cilvēkiem veikt dārzkopības darbus, lai sagādātu pārtiku sev un līdzcilvēkiem. Projektu idejas var iesniegt līdz 31.martam.

Šīs programmas laikā Borisa un Ināras Teterevu fonds atbalsta darbīgu bezpeļņas organizāciju centienus iesaistīt grūtībās nonākušus, taču uzņēmīgus un rosīgus savas apkaimes iedzīvotājus dārzkopības darbos, kas uzlabo viņu dzīves apstākļus. Atbalstu ieguvušās organizācijas sarūpē sēklas, stādus un dārza kopšanas piederumus gan novada trūcīgo ģimeņu piemājas dārzu ierīkošanai, gan biedrību pārziņā esošo dārzu apstādīšanai. Vasarā organizē konsultācijas ģimenēm par dārza kopšanu, savukārt rudenī – par ražas uzglabāšanu ziemai un konservēšanu.

Vienam projektam ieteicamais budžets ir līdz 1750 eiro. Iecerēts piešķirt grantus vismaz 10 bezpeļņas organizācijām. Lai pieteikt atbalstam, organizācijai vispirms līdz 31. martam fondam uz e-pastu: office@teterevufonds.lv jānosūta īss projekta ieceres apraksts brīvā formā. Ja organizācija nolemj turpināt projekta pieteikšanas procesu, tā tiks aicināta iesniegt fondam sagatavotu pilnu projekta pieteikumu un budžetu.

Pretendentus finansējuma saņemšanai aicinām rūpīgi iepazīties ar programmas "Pats savam SAIMES GALDAM" nolikumu. Jautājumus aicinām sūtīt elektroniski uz office@teterevufonds.lv.

NB! Lai mazinātu COVID-19 infekcijas izplatības riskus, 2022.gadā organizācijas ir aicinātas projektos neplānot tādas aktivitātes, kas saistītas ar cilvēku vienlaicīgu sapulcēšanos vienkopus no dažādām mājāsaimniecībām. Kā arī nepieciešamības gadījumā organizācijas projekta budžetā samērīgi drīkst iekļaut izmaksas aizsarglīdzekļiem (piem., dezinfekcijas šķidrums, sejas maskas/vairogi, cimdi u.tml.), lai droši kontaktētos ar atbalstāmajām ģimenēm.

2021.gada projektu konkursā Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstu ieguva 20 bezpeļņas organizācijas. Tās īstenoja projektus, dārzkopības darbos iesaistot 700 mājāsaimniecības 18 pašvaldībās Vidzemē, Latgalē, Kurzemē un Zemgalē.

Vairākums programmas dalībnieku ir pārliecināti – būtiski palīdzēt ne tikai sev, bet arī dalīties ar tiem, kuri paši nevar parūpēties par sevi. Tādēļ ģimenes nereti daļu savas ražas atdāvināja veco ļaužu pansionātiem, sociālajiem centriem vai vienkārši citām ģimenēm, kurām klājas grūti.

